

Két projekt a hátrányos helyzetűek érdekében

A lakhatási körülményeken kellene javítani

Fotó: Nagy Tibor

A hátrányos helyzetű közösségek lakhatási körülményeinek javítását, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésének elősegítését célozza a Divers Egyesület két projektje, amelyeket a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal szociális osztálya támogat. A két projekt részleteiről múlt héten sajtótájékoztatót tartottak Koreck Mária, a Divers elnöke, valamint Andreia Moraru, a szociális osztály igazgatója.

A SAVE 2022 – Egyenlő esélyek a marosvásárhelyi informális települések lakóinak elnevezésű projekt a lakhatási helyzet, a Segít a város – a szociálisan hátrányos helyzetű személyek ingyenes egészségügyi szolgáltatáshoz való hozzáférése – című pályázat pedig a marosvásárhelyi hátrányos helyzetű közösségek egészségi állapotának a javítását tűzte ki célul.

(Folytatás a 4. oldalon)

Menyhárt Borbála

A NÉPÚJSÁG-falinalaptár kapható az újságárusoknál

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, féláron!

Három épület hőszigetelésére nyert finanszírozást a megyei tanács

A marosvásárhelyi Park Szálló, a megyei múzeum Mărăști utcai épülete, valamint a szásztrégeni 3-as Számú Inklúziós Oktatási Központ energetikai felújítására nyert pályázatot a Maros Megyei Tanács.

4.

Az élet figyelő, derűs „szeme”

A Duna-delta madárvilága, erdélyi „farmer”, idős falusi asszony, arcok, tekintetek – villanások abból az ezerarcú, sokszínűségében is harmonikus világból, amelyet Vajda György újságíró, lapunk munkatársa a fotós szemével lát és látat.

5.

OPTICA OPTOFARM

Minden kedves ügyfelének Istentől megáldott kellemes karácsonyt és boldog új évet kíván az Optica Optofarm!

www.optofarm.ro

Aktuális

A dolgok kerekénekjárásáról

Kaáli Nagy Botond

Mivel mindig keddről szerdára írom, ez az idei utolsó vezércikkem. Véget ért a karácsony, lezárult az esztendő legszebb ünnepköre, van még egy kicsi hátra a partiból ugyan szilveszterig, de az már csak ráadás. Várhatunk újabb háromszázhatvan körüli napot a következő angyaljárásig. Sokan megszusszanunk egy kicsit ilyenkor, kipihenjük az ünneppel járó, elkerülhetetlenül mozgalmasabb időszakot, a vendégségeket, ebédeket, vacsorákat, takarítást és bevásárlást, majd az ünneplést. Sokaknak ez csupán stressz, sokaknak pedig stresszel járó áldás, mert (legalább ilyenkor) együtt van a család. Sokaknak lelki feltöltődés, sokan pedig nemcsak a hétköznapi szintjén, hanem hitben is megélik ezeket a heteket. És ez így van rendjén. Ilyenkor, az óév utolsó napjaiban, még ha a dolgozó hétköznapi napokon is, de pihenni próbálunk, és felkészülni az új esztendőre. Vajon milyen kihívásokat tartogat?

Három évvel ezelőtt ez csak amolyan elvi kérdés lett volna, hiszen milyen új kihívásokat tartogathatna egy új év? Miért lenne minden más, mint eddig? De a három évvel ezelőtti december megtanított arra, hogy a látszólagosan bebetonozott, közepesen rossz és közepesen jó életszínvonalunk nem biztos, hogy örökké tart: ugyan ki számított volna arra, hogy egy, terjedésében (hatásában szerencsére nem) a spanyolnáthához hasonló vírus söpör végig a teljes világon? Hogy karanténba szorulunk, hogy oltásokat kísérleteznek ki

(Folytatás a 3. oldalon)

DECEMBER

28., szerda
A Nap kel
8 óra 6 perckor,
lenyugszik
16 óra 42 perckor.
Az év 362. napja,
hátravan 3 nap.

IDŐJÁRÁS

Felhős idő
Hőmérséklet:
max. 3 °C
min. -3 °C

Isten éltesse!

Ma **KAMILLA**, holnap **TAMÁS, TAMARA** napja.
TAMÁS: arameus eredetű, görög közvetítéssel honosodott meg a magyar nevek között, eredeti jelentése: iker, majd később, az átétel után: csodálatos.
TAMARA: ótestamentumi héber név, jelentése: datolyapálma.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2022. december 27.

1 EUR	4,9278
1 USD	4,6221
100 HUF	1,2240
1 g ARANY	268,7101

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

A piacok ünnepi programja

A hétfőn ismét ünnepi program szerint tartanak nyitva a marosvásárhelyi piacok, január 1-jén és 2-án zárva lesznek, és az új év első napján, vasárnap az ócskapiac sem nyit – közölte a városi piacgazgatóság.

Újabb meghibásodás a városi vízüzemben

Miután december 24-én délután egy ideig ivóvíz nélkül maradt több marosvásárhelyi lakónegyed egy meghibásodás miatt, december 27-én ismét közzétette közösségi oldalán az Aquaserv vízszolgáltató, hogy kedden, a reggeli órákban újabb áramkiesés okozott zavart a marosvásárhelyi vízüzemnél. Emiatt egy ideig nyomáscsökkenés volt a hálózatban.

Január eleji előadások a színházban

Január elején több előadással várja közönségét a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata. 3-án, kedden, 4-én, szerdán, 5-én, csütörtökön és 6-án, pénteken 19 órától a William Shakespeare után Mohácsi testvérek: Szentivánéji álom című vígjátékot viszik színpadra. Rendező: Mohácsi János. Nagyterem. Az előadást 12 éven felülieknek ajánlják. 8-án, vasárnap és 9-én, hétfőn 19 órától A. P. Csehov Meggyeskert című színműve, a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata és a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem közös produkciója látható. Rendező Dobrovski Dóra. Stúdió Színház. Az előadást 12 éven felülieknek ajánlják. Január 10-én, kedden 19 órától Henrik Ibsen: A nép ellensége című színmű szerepel a műsorrendben. Rendező Keresztes Attila. Az előadást 14 éven felülieknek ajánlják, időtartama 2.20 óra.

Dub László kiállítása és könyvei

December 28-án, szerdán (ma) 18 órakor Dub László mérnök, író, karikaturista rajzaiból nyílik kiállítás a marosvásárhelyi Gemma Book Caféban, a Bolyai utca 10. szám alatt. Az alkotásokat Kovács Tibor szobrász, rajztanár és felesége, Judit (a Gemma Book Café vizuális arculatának tervezője) méltatják. Dub Lászlóval a könyveiről (Zsinagógán villámhárító?, Majdnem csodák – Mentor Könyvek Kiadó) Spielmann Mihály és Király István beszélget.

Bolond Istók január 1-jén

Január 1-jén, vasárnap 19 órától ismét megtekinthető a Spectrum Színházban a Bolond Istók. A négy személyre írott drámai költeményt Petőfi Sándor költeményeinek és Arany János Bolond Istók című művének felhasználásával állították színpadra. Szereplők: Bolond Istók: Pál Hunor; Lány: Márton Emőke-Katinka, Asszony: Szász Anna, Öreg: Kárp György, zene: Kelemen László, díszlet, jelmez: Takács Tímea, fény- és hangtechnika: Incze Róbert, rendezte: Török Viola. Előzetes foglalás a 0744-301-875 telefonszámon. A jegyek kiválthatók a Spectrum Színház jegypénztáránál előadás előtt két órával.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

Adventi várakozás az újjászületés reményében

Szilágyi Mihály

Míntha a ketteksek rejtvénye igyekezett volna véletlen játékot játszani, úgy ébredtem bennem a bachi tökéletesség jelenkori továbbgondolása egy esti hangversenyen. A ketteksek játéka december 22-én emelte magasba a Vártemplomba összegyűlt ünneplők szívét.

A Makkai Gyöngyvér és Nagy Annamária szerzőpáros két egymástól eltérő művészeti nyelven ugyanarra gondolt: a profán világnak utat mutatni a szentség irányába – két szerző, két nyelv, két állapot, de mégis minden a szent hármasságban öltött testet.

A ketteksek misztériuma tovább kísértett, amikor a bevezető beszédből kiderült, hogy vokális és hangszeres zene is fölszendül. Az ünnepi hangulatot Lokodi Lehel orgonista teremtette meg Makkai Gyöngyvér *Kristályok* című háromtételű orgonaművével. Ezt követően – hogy megmaradjunk a ketteksek büvkörében – két énekművész, Madaras Ildikó és Suba László két zongorakíséretes dalt adott elő. Madaras Ildikó szólístaként a *Fehér karácsony* című éneket igyekezett patyolat tisztára mosni a lelkünket, majd ezt követően a *Legyen karácsony* című duettel Suba Lászlóval

továbbították a karácsonyi csodát. Mindkét dalt a szerző, Makkai Gyöngyvér kísérte zongorán.

A szólóművek után a Musica Humana női kórus Sikó Szidónia vezényletével három kórusművel hozta közelebb a hallgatókhoz a musica mundana (a világmindenség zenéje) mindent átható tökéletességét. A *Megszületett a fény* című kórusének kristályhangokon írta lelkünkbe a karácsonyt megillető patyolatot. A *Hajnalszillag* bimm-bamm csillogó hangjaival az örömhírre ébresztő hajnali kis harangot jelenítette meg, majd a *Karácsonyi énekbeszéd* a jászol csodájáról mesélt.

A hangversenyt követően megtekinthettük Nagy Annamária képzőművész alkotásait, melyeket Makkai Gyöngyvér felkérésére készített. A képzőművész kivételes megtiszteltetésként értelmezte, hogy egykori tanára zenei művek vizuális értelmezésére kérte fel. A nagy gondtal és részletességgel készült rajzok nem ábrázolói az énekszövegeknek, hanem kiegészítik, továbbgondolják azokat. Makkai szerint a művész tanítvány láthatóvá tette a zenét.

Ez a kivételes, istentisztelet utáni előadás minden jelenlét közelebb vitt az advent és a karácsony mindörökké áhított, embert átolélo szeretetéhez.

Legyen karácsony – Madaras Ildikó és Suba László tolmácsolásában

RENDEZVÉNYEK

Petőfi-megemlékezés

Petőfi Sándor születésének kétszázadik évfordulóján, január 1-jén, vasárnap fél egy órakor – a hagyományoknak megfelelően – az EMKE Maros megyei szervezete ünnepséget tart a marosvásárhelyi Petőfi-szobornál, a költő születésére és szellemiségére emlékezve.

Megette a fene az egészset!

December 28-án, szerdán 19 órától a Maros Művészegyüttes kövesdombi előadótermében bemutatják a Hahota színtársulat Megette a fene az egészset című

szilveszterikabaré-előadását. További előadások: december 29-én, 30-án és 31-én este 7 órától, valamint január 2-án, 3-án, 4-én, 5-én, 6-án, 7-én, 8-án, 13-án, 14-én, 20-án, 21-én, 22-én, 27-én, 28-án és 29-én este 7 órától. Fellépnek: Puskás Győző, Gönczy Katalin, Cseke Péter, Halmágyi Éva, Szőlősi P. Szilárd, Kelemen Barna és Jakab Bodoni Ildikó. Rendező: Kovács Lvente. Jegyek kaphatók a Maros Művészegyüttes és a Kultúrpalota jegypénztáránál, valamint a World Travel Shop utazási irodában (Aurel Filimon utca 17. szám). A Maros Művészegyüttes jegypénztáránál december 26., 30., január 2. és 6. között 10-13, 17-19 óra között, a Kultúrpalota pénztáránál december 27. és 29. között 10-13 és 17-19, december 30-án 10-13 óra között lehet jegyet váltani.

Kedves olvasóink!

Hirdetési irodánk nyitvatartása az év végén a következőképpen módosul:
– december 30., péntek, 31., szombat és január 1., vasárnap: ZÁRVA
– január 2., hétfő: 10-13 óra között.

A december 30-i, műsormellékletet tartalmazó lapszám után a következő január 3-án, kedden jelenik meg.

Időközben a sürgős apróhirdetéseket (gyászjelentés, részvétnyilvánítás, megemlékezés) megjelentethetjük a Népújság online változatában.

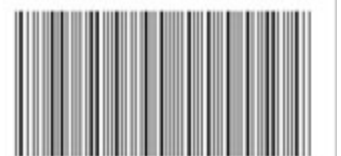
Telefon: 0728-082-259.

Népújság

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Karácsonykor Ferenc pápa békét kért

Canterbury érseke elszámoltatást ígért

Ukrajna és a világ más háborús övezetei álltak a katolikus egyház fő karácsonyi beszédeinek középpontjában is. Ferenc pápa hétfőn is azt kérte, mielőtt megáldotta volna a vatikáni Szent Péter téren összegyűlt híveket és a világot, hogy mindenki mozduljon ki közömbösségéből, és a háborúk azonnali leállítását sürgette.

Ukrajnát külön kiemelte a felsorolásból – úgy fogalmazott, hogy békét kér a drága, elgyötört Ukrajinára. Látja, sok ukrán zászló leng a téren, tette hozzá. „Békét kérünk erre a mártír népre” – ismételte meg.

Justin Welby Ukrajnával kapcsolatban mást hangsúlyozott, mint Ferenc pápa.

Az anglikán egyház feje brit uralkodó, vezetője pedig Canterbury érseke, aki szintén megemlékezett az ukrainai háborúról karácsonyi beszédében, amelyet a pár hónapja elhunyt királynő, II. Erzsébet emléke uralt.

Justin Welby Ukrajnával kapcsolatban azt mondta, üzeni azoknak, akik lerohanták Ukrajinát, és azoknak, akik Dél-Szudán, illetve más szenvedő országok élén állnak, hogy a világ nagyon is figyel, nagyon is törődik ezekkel a népekkel, és gondoskodni fog azok elszámoltatásáról, akik a szenvedésükért felelnek.

Canterbury érseke és Ferenc pápa is aggodalommal beszélt azokról, akik az ukrainai háború miatt kialakult gazdasági válságnak esnek áldozatul. (Euronews)

Ferenc pápa és Justin Welby érsek

Forrás: Vatican news

Dél-koreai cégeket biztatott romániai befektetésekre Szoulban a miniszterelnök

Dél-koreai cégeket biztatott romániai befektetésekre Szoulban Nicolae Ciuca miniszterelnök pénteken egy román–dél-koreai üzleti konferencián – közölte az Agerpres közszolgálati hírügynökség a kormány közleménye alapján.

A miniszterelnök kormánya több miniszterével, valamint Marcel Ciolacoval, a képviselőház elnökével és parlamenti képviselővel tett háromnapos hivatalos látogatást Dél-Koreában. Az üzleti konferencia résztvevőit Dél-Korea miniszterelnökével, Han Doszkuval együtt köszöntötték.

Nicolae Ciuca elsősorban a zöldenergia és a digitális technológiák területén történő együttműködést, az ezekben az ágazatokban történő beruházásokat, valamint a két ország kis- és középvállalkozásai közötti kapcsolatok szorosabbra fűzését szorgalmazta.

Úgy vélte, az energiabiztonság növekvő globális jelentősége miatt a két országnak elő kell mozdítania az atomenergia-ról folytatott tárgyalásokat.

„A román fél támogatja a kis méretű moduláris reaktorok beszerzési láncának fejlesztését, valamint a technológiai innovációt a polgári nukleáris ágazatban” – idézte a kormány közleményét az Agerpres.

A találkozó során a kormányfő arra ösztönözte a dél-koreai vállalatokat, hogy fektessenek be Romániában azokon a területeken, amelyeket az EU modernizációs alapjából és a helyreállítási alapról finanszírozott kulcsfontosságú programok céloznak meg. Külön hangsúlyozta a megújuló energiára vonatkozó programokat. A miniszterelnök a cseppfolyósított földgáz területén történő együttműködés lehetőségét is felvette a koreai félnek. (MTI)

Forbes: megfelezte a leggazdagabb ukránok vagyonát a háború

A leggazdagabb ukránok együttes vagyona közel feleződött, több mint 20 milliárd dollárral, 22,5 milliárd dollárra csökkent az orosz intervenció februári kezdete óta – áll a Forbes magazin kedden ismertett ukrán kiadásában.

Idén a Forbes csak a húsz leggazdagabb ukránt értékelte – jegyezte meg a lap.

Ukrajna leggazdagabb vállalkozója továbbra is a Metinvest bányászati és kohászati vállalat, valamint a DTEK holding vezetője, Rinat Akhmetov. Vagyonát a lista összeállítói 4,4 milliárd dollárra becsülik, jócskán zsugorodott a februári 13,7 milliárd dollárhoz képest. Az ő tulajdona az Azovstal és az Iljics acélgár, ami a gyakorlatilag a földdel egyenlővé tett, jelenleg orosz ellenőrzés alatt álló Mariupolban volt.

A második és harmadik helyet az IT-szféra képviselői, Mak-

szim Litvin és Alekszej Sevcsenko foglalják el, egyaránt 2,3 milliárd dolláros vagyonnal, februárban mindkettőjüknek 4 milliárd dollár volt a vagyona.

A lista negyedik helyén Viktor Pinchuk áll. A kohászati és ingatlanüzletágban érdekelt vállalkozó vagyona az átlaghoz képest kevésbé csökkent, a februári 2,6 milliárd dollárról 2,2 milliárd dollárra mérséklődött.

Az első 20-ban ott van Petro Porosenko volt ukrán elnök is, akinek a vagyona 1,6 milliárd dollárról 730 millió dollárra mérséklődött. A lap a lista ismertetésével kapcsolatban megjegyezte, hogy 2022 nem a vagyonmérések ideje. A listán szerepelők számos eszköze megsemmisült, orosz ellenőrzés alá került, vagy komoly károkat szenvedett. A termelés áthelyezése, új logisztikai láncok kialakítása, a külpiacokra történő kijutás újraszervezése, a beszállítók felkutatása mind időbe telik. (MTI)

Ország – világ

Szilveszterig enyhül, majd lehül az idő

Január elsejéig országszerte enyhül az idő, majd fokozatosan csökkenni fog a hőmérséklet; csapadéka december 27-e és 31-e között, majd január 4-e után lehet számítani – derül ki az Országos Meteorológiai Szolgálat (ANM) következő két hétre szóló előrejelzéséből. Erdélyben és Máramarosban a hét elején lehül az idő, a nappali csúcstértékek 3 Celsius-fok körül alakulnak, éjszaka mínusz 3, mínusz 5 fokig is csökkenhet a hőmérséklet. Ezután január 1-jéig enyhülés várható, a nappali csúcstértékek átlaga eléri a 9-10 fokot, éjszaka 2-4 fokig süllyed a hőmérséklet. 1-je után ismét lehülés veszi kezdetét, 4-5 fokos maximumokkal és mínusz 2 fok körüli minimumokkal. Gyenge csapadék Erdélyben ezen a héten szerdán és szombaton, majd január 4-e után lehet. Máramarosban ezen a héten naponta előfordulhat csapadék, többnyire eső formájában. (Agerpres)

Biztosítókat bírságolt a Versenytanács

Több mint 15 millió lejes bírságot szabott ki a Versenytanács három biztosítótársaságra és egy biztosítási brókerre a romániai légitársasági biztosítási piacon történt versenyellenes megállapodások miatt – tájékoztatott kedden az intézmény. A közlemény szerint a Generali S.p.A. UK Branch, a Generali Románia és az Omnisig biztosítótársaságnak, illetve az Aon Románia biztosítási brókernek összesen 15.120.582 lejes bírságot kell kifizetnie. A Versenytanács szerint a négy cég egy versenyellenes megállapodással elosztotta egymás között a romániai légitársasági biztosítási piacot. Mivel elismerték a piaci versenyről szóló törvény megsértését, a bírság összegét csökkentették. A közlemény szerint a Generali S.p.A. UK Branch biztosítónak 8.163.743 lejt, a Generali Romániának 1.892.846 lejt, az Omnisig-nak 4.720.262 lejt, az Aon Romániának pedig 343.731 lejt kell fizetnie. (Agerpres)

A dolgok kerekének járásáról

(Folytatás az 1. oldalról)

elképesztő gyorsasággal, hogy ezek mentén az emberiség ismét két, egymást szapuló táborra oszlik, hogy rengeteg család életét megviseli az őket ért tragédia? Hogy nem utazhatunk, és a házunkból sem jöhetünk ki oly egyszerűen? No, ki gondolta volna?

És ki gondolta volna egy évvel ezelőtt, hogy miután a vírus hullámai elcsitultak (de meg nem szűntek), egy téli reggelen arra ébredünk, hogy tele a média és a szociális média azzal, hogy idegen tankok gázoltak át egy szuverén ország határvonalaiban, és a második világégést követően először egy imperialista jellegű háború robbant ki az öreg kontinensen? Hetvenhét évvel azután, hogy azt hittük, az ilyesmi minálunk végleg véget ért. No, ki hitte volna?

Szóval most már óvatossággal dobálózunk a szavakkal. Az „ugyan mi lenne?” retorikus jellegét felszámolta az utóbbi három év történelemismétlő jellegű szomorú tapasztalata. Háború a kontinensen, virushullám – mintha a száznyolc évvel ezelőtti első világégés napjai történének meg újra. Szerencsére (eddig) nem oly mértékben. Szerencsére a háború (egyelőre) a megtámadott ország fizikai határain belül maradt. Szerencsére a covid nem volt olyan elsöprő erejű, mint a spanyolnátha.

Több mint három évvel ezelőtt valószínűleg sokan azt kívántuk, hogy a jövő évben éljünk jobban, utazhassunk el több helyre, legyen több pénzünk, legyen jobb infrastruktúránk, logisztikánk, legyenek jobb kilátásaink, csökkenjen az Erdélybe is beszivárgott balkanizmus mértéke, a korrupció, a tolvajlás. Az idén a magam részéről én csak azt kívánom, hogy legyen olyan, mint régen. Mint négy évvel ezelőtt. Amikor azt kívántuk, hogy éljünk jobban, utazhassunk el több helyre, legyen több pénzünk, legyenek jobb kilátásaink, logisztikánk, legyenek jobb kilátásaink, csökkenjen az Erdélybe is beszivárgott balkanizmus mértéke, a korrupció, a tolvajlás. És ne attól tartunk, hogy valamikor a közeljövőben elsöpör bennünket is egy újabb, ismeretlen járvány, egy újabb, már ismeretlennek vélt háború.

2022-nek a végén, a digitális kor tombolásának idején mekkora anakronizmus ilyet kívánni! És lám, a dolgok menete ismét rácsfolt az elvekre és filozófiákra. Nincs haladás, csak körforgás van. Reméljük, hogy az új esztendő(k)ben, évtizedekben a sorsunk kerekének minket hordozó küllője még az ég felé mozduló íven áll, és nem a mély felé zuhan.

A lakhatási körülményeken kellene javítani

(Folytatás az 1. oldalról)

A sajtótájékoztatón **Koreck Mária**, a Divers elnöke elmondta, egyesületük mások mellett a Băneasa utcai barakkokban, a Marosparton élőknek, valamint az Ady negyedbeli szociális lakásokban lakó családoknak próbál segíteni. Projektjeikkel elsősorban a Băneasa utcai közösségre fókuszálnak, úgy gondolják, a város segítségével be kellene avatkozni annak érdekében, hogy a barakkokban élő családok emberhez méltóbb körülmények között lakhassanak. Hozzátette, több mint két éve, amióta jelen vannak a Băneasa utcai közösségben, azt tapasztalják, hogy elsősorban a lakhatási körülményeken kellene javítani, hogy az ott élőknek, de főként a gyerekeknek esélyük legyen egy jobb jövőre. A felmérések arra világítottak rá, hogy a barakkokban élő gyerekek közül sokan már most egészségi gondokkal küszködnek.

A Segít a város program keretében ingyenes szemészeti vizsgálatot végeztek a marosvásárhelyi Băneasa utcában 47 személynek, ezek közül 33 gyerek volt, 11 személynek vásárolták meg a szakorvos által javasolt szemüveget, 50 receptet váltottak ki, illetve 12 esetben segítettek bizonyos egészségügyi szolgáltatásokhoz (laborvizsgálat, képalkotó eljárások) való hozzáférésben. Két aeroszolt, valamint két vérnyomásmérőt bocsátottak a környékért felelős egészségügyi mediátor rendelkezésére. Ugyancsak a Segít a város program keretében hetente egyszer levest és kenyeret biztosítanak 65 rászorulóknak, többnyire gyerekeknek és időseknek. Az egyesület munkatársai a

Băneasa utcában egy garzonlakásban foglalkoznak a gyerekekkel, akiknek hetente többször ennielőt és vitaminokat juttatnak.

A Turbina-parton élő 11 családnak hetente száz liter ivóvizet szállítanak – sorolta **Koreck Mária**, és hozzátette, az ivóvizet egyelőre februárig tudják biztosítani ezeknek a családoknak, ugyanis a szállítás nagyon sokba kerül.

Jó példával jár elől Sepsiszentgyörgy és Resicabánya

A sajtótájékoztató elhangzott, hogy a SAVE 2022 projekt keretében november második felében a Divers egyesület, a marosvásárhelyi szociális igazgatóság, a Maros Megyei Prefektúra, valamint a Maros Megyei Tanács képviselői **Resicabányán és Sepsiszentgyörgyön** az informális települések lakhatási körülményeinek javítását célzó tapasztalatcserén vettek részt.

Mindkét önkormányzat jó példával jár elől az informális településeken élők lakhatási helyzetének a javításában, több tíz családot költöztettek az embertelen körülmények uralta lakótömbökből **Resicabányán**, illetve illegálisan épített, rögtönzött lakásokból **Sepsiszentgyörgyön** a város különböző részein lévő ingatlanokba. Sepsiszentgyörgyön 50 szociális lakás készül, ami közel 250 személynek fog otthont adni, illetve óvoda, három közösségi központ épül, **Resicabányán** pedig a hátrányos helyzetű családoknak egy lakótömb, valamint a szociálisan veszélyeztetett környezetből származó gyermekek napközi központjának rehabilitációja zajlik.

Fotó: Nagy Tibor

Andreia Moraru, a polgármesteri hivatal szociális osztályának igazgatója rámutatott, a város kiemelten támogatja a civil szervezetek által kezdeményezett szociális projekteket, a tavaly 800 ezer lejt szántak ezekre, idén pedig 1,3 milliót. Idén 43, civil szervezetek által kezdeményezett tervet támogatott a város, ezek közül kettő a Divers egyesületé.

Mint mondta, odafigyelnek a marginalizált közösségekre, támogatják őket, tervben van több mint félszáz szociális lakás építése, de tisztában vannak azzal, hogy Marosvásárhelyen olyan mélyreható problémák vannak ezen a téren, hogy ezek a lépések csupán azok csekély százalékára jelentenek megoldást.

A tapasztalatcsere kapcsán az igazgatóhoz hozzátette, **Sepsiszentgyörgy és Resicabánya** két olyan város, amely a marginalizált közösségek integrációjában előbbre jár, így a marosvásárhelyi illetékesek számára jó lehetőség volt arra, hogy megismerkedjenek azokkal a módszerekkel, amelyekkel ott próbálnak javítani a hátrányos helyzetűek életkörülményein. Mint elhangzott, a két településen példaértékű a helyi önkormányzat és más állami hatóságok, valamint a civil szféra közötti együttműködés. **Resicabányán** több helyi vállalkozót is bevontak, akik révén munkahelyeket próbálnak biztosítani a hátrányos helyzetűeknek.

Andreia Moraru megjegyezte, Marosvásárhelyen különböző megoldásokra lenne szükség, hiszen vannak helyszínek, ahol az adott közösség elköltöztetése lenne indokolt, másutt pedig, például a Hidegvölgy vagy a Hegyalja utca esetében, a jelenlegi lakhelyükön kellene jobb körülményeket teremteni az ott élők számára. Mint mondta, a Hidegvölgyben a becslések szerint mintegy 5 ezren élnek, közülük több mint ezer gyerek, a terület nagy része azonban nincs az önkormányzat tulajdonában, ezért első lépésben a tulajdonjogi helyzetet kellene rendezni, hogy a város ott beruházásokat tudjon eszközölni.

Három épület hőszigetelésére nyert finanszírozást a megyei tanács

A marosvásárhelyi Park Szálló, a megyei múzeum Mărăști utcai épülete, valamint a Szászrégeni 3-as Számú Inkluzív Oktatási Központ energetikai felújítására nyert pályázatot a Maros Megyei Tanács.

Mezey Sarolta

A projektek értéke 27 millió lej

Az egyik hőszigetelésre váró épület a volt Park Szálló épülete, amely a Maros Megyei Tanács különböző osztályainak és irodáinak ad helyet. Az ingatlan energetikai rehabilitációját az Országos Helyreállítási Alapból támogatják. A több mint 15 millió lej értékű beruházás tervét a napokban hagyta

jóvá a Fejlesztési, Közigazgatási és Közmunkálatokért Felelős Minisztérium.

Hasonló projektet nyert a Szászrégeni 3-as Számú Inkluzív Oktatási Központ és a Maros Megyei Múzeum irodáinak helyet adó Mărăști utca 8A szám alatti épület is.

A három terv összértéke meghaladja a 27 millió lejt.

A beruházás során többek közt hőszigetelik az épületeket, korszerűsítik a fűtésrendszert, a meglévő világítótesteket energiahatékony, LED-es fényforrásokra cserélik. A projekt ezenfelül magába foglalja az épületek nyílászáróinak cseréjét, ahol szükséges, valamint új csapadékelvezető rendszer kialakítását és lift beszerelését a fogyatékkal élők számára a volt Park Szálló épületében.

13 hónap múlva hirdetik meg a közbeszerzést

A minisztériumi jóváhagyást követően a munkálatok tervezése és a dokumentáció összeállítása következik, hogy ki lehessen írni a közbeszerzési eljárást.

Molnár Imola, a megyei tanács tanácsadója lapunk kérdésére elmondta, hogy a szerződés aláírásától számítva 13 hónapjuk van rá, hogy elkészítsék a beruházási dokumentációt (DALI), a műszaki-gazdasági tervet. Ezután meghirdetik a közbeszerzési eljárást, hogy kiválasszák a kivitelezőt. Ezt követően nekilátnak a munkálatoknak. Ez a periódus egy bő év – fogalmazott a tanácsadó.

A munkálatok elvégzésének határideje: 2026 közepe.

Fotó: Karácsonyi Zsigmond (archív)

Daniel Dăianu: Románia jövőre elkerülheti a recessziót

Románia jövőre elkerülheti a recessziót, de a gazdaság GDP-arányos növekedése az idei 5 százalékhoz képest jelentősen mérséklődik, várhatóan 1,5-2,5 százalékos lesz – véli a költségvetési tanács elnöke, Daniel Dăianu.

A szakember az Agerpresnek elmondta, nehéz feladat vár 2023-ban a kormányra: úgy kell törekednie a recesszió elkerülésére, hogy közben le kell szorítania a költségvetési hiányt a megcélzott 4,4 százalékra, és forrásokat kell biztosítania a védelemre, illetve a kiszolgáltatók családok és vállalkozások támogatására. **Dăianu** szerint Románia most sokkal nehezebb helyzetben lenne, ha nem lépett volna be korábban az Európai Unióba és a NATO-ba. Megjegyezte, hogy „nincs tévedhetetlen, tökéletes szervezet a világon”, az EU-ban is léteznek igazságtalan döntéseket eredményező érdekellentétek, mint amilyen az ország schengeni csatlakozásának elutasítása volt. Am szerinte Románia is tehet arról, hogy az EU jobban működjön. „A rendelkezésünkre álló erőforrásokat jobban ki kell használnunk a saját előnyünkre” – jelentette ki.

Dăianu szerint 2023-mal kapcsolatban sok a bizonytalanság, nehéz jóslatokba bocsátkozni, sok minden múlik ugyanis az ukrain háború lefolyásán. Kifejtette, hogy a monetáris politika szigorodása drágítja a hiteleket, a pénzpiacok idegesek, és az emelkedő energiaárak számos vállalat versenyképességét befolyásolják.

A szakember szerint a háború hatása az uniós tagállamok védelmi kiadásának alakulásában is megmutatkozik: Romániában az összeg idén a GDP 1,68 százaléka volt, jövőre a 2,3 százalékára nő, a balti ál-

lamokban pedig a GDP 2,5 százaléka lesz. De a katonai kiadások Európán kívül is növekednek – tette hozzá.

A költségvetési tanács elnöke emlékeztetett arra, hogy a következő években több milliárd euró áramlik be a román gazdaságba az EU kohéziós alapjaiból és a helyreállítási alapból. Nagyon fontosnak nevezte, hogy a jövő évi költségvetésben a GDP 7,2 százalékát irányozta elő a kormány beruházásokra, olyan körülmények között, hogy az adóbevételek a GDP mindössze 27 százalékát teszik ki. „Növelnünk kell az adóbevételeket. Emellett jó pályázatokkal minél több forrást kell hívni az uniós alapokból” – mondta a szakember.

Dăianu emlékeztetett arra is, hogy Romániának a következő két évben a GDP 3 százaléka alá kell csökkentenie a költségvetési hiányt. Ez szerinte nemcsak az uniós vállalatok, hanem a kedvező kamatú nemzetközi hitelekhez való hozzáférés miatt is fontos. Megjegyezte, hogy a jelenlegi 48 százalékos GDP-arányos államadósság még nem nyomasztó, de a viszonylag alacsony szintje a nominális GDP 18 százalékos növekedésének köszönhető.

Az inflációról elmondta: a pénzüromlás jövő év végére várhatóan egy számjegyű lesz. Aggasztónak nevezte viszont, hogy idén a folyó fizetési mérleg hiánya a GDP 9 százalékára nőtt. Szerinte a külkereskedelmi mérleg alakulása „sebezhetővé teszi” a lejt. „Önmagukban az informatikai és szállítási szolgáltatások, a külföldön dolgozó román állampolgárok hazautalásai nem tudják ellensúlyozni a jelentős versenyképességi hiányt” – jelentette ki. (Agerpres)

Vajda György fotókiállítása

Az élet figyelő, derűs „szeme”

A Duna-delta madárvilága, erdélyi „farmer”, idős falusi asszony, arcok, tekintetek – villanások abból az ezerarcú, sokszínűségében is harmonikus világból, amelyet Vajda György újságíró, lapunk munkatársa a fotós szemével lát és láttat. Különleges, sorshelyzetekre érzékeny, a derűt sem nélkülöző – sokszor ebből táplálkozó – perspektívájáról tanúskodnak azok a fényképek, amelyekből december 8-án nyílt Mozaik címmel kiállítás a marosvásárhelyi Bernády Ház emeleti galériájában. A tárlat, amelyen egyebek mellett sajtófotók, utcai felvételek, művészképek, természet- és szociófotók láthatók, január 10-ig látogatható.

Nagy Székely Ildikó

Az értékes képanyagról Nagy Miklós Kund művészeti író szöveget írt a megnyitó szépszámú közönségnek.

Vajda György kollégámat sokan ismerik a városban szerteágazó tevékenységei folytán, és amikor meglátják, rendszerint felderülnek az emberek. Számára, amint azt öltözkösi elárulja, ünnep a fotózás és ünnep ez az alkalom, amikor bemutathatja korábbi és mostanában készült alkotásait. Legutóbb harminc éve tudok róla, hogy Gyuri a fotográfia megszállottja – mondta az oldott hangulatú együtt-

lét első perceiben a méltató, majd kiemelte, hogy kollégánk nem az a típus, aki a művészfotókért „kajtat”, ő az életet figyel, és ez így is van rendjén, ha a fotós újságíró is egyben.

Vajda György a természet szerelmese, nagy kiránduló, és kalandozásain mindig nála van a fényképezőgép, amellyel rendszerint valami különlegest igyekszik megragadni. Ugyanakkor újságíróként fontos számára, hogyan élnek, mivel foglalkoznak az emberek, a terepútjait is úgy választja meg, hogy amerre jár, ott mindig valami lényegretörőt találjon, így a képanyagának jelentős részét a szocio-

Fotó: Karácsonyi Zsigmond

fotók teszik ki. Ezen a tárlaton fekete-fehér és színes fotók is láthatók, 55 kép, épp annyi, ahány esztendő az alkotó – árulta el Nagy

Miklós Kund, majd arra is kitért, hogy a tárlatot úgy rendezték be, hogy a különböző teremrészek a kiállított anyag többirányú tagoltságát tükrözzék.

Az első teremben a riporter Vajda György munkáit látjuk, ebben az anyagban van közélet, politika és olyan eseményekről is látható pillanatkép, mint a pápalátogatás. Gyuri fotóin a komoly és a vidám mozzanatok váltják egymást, míg az említett képnek az a címe, hogy A főpásztor, a másik teremben egy olyan fotót is találunk, amely a Pásztoróra címet viseli.

Az óra is ott van, fel kell fedezni – jegyezte meg az alkotó. Nagy Miklós Kund ennek kapcsán arra kérte a nagyerdeműt, hogy a fotók megtekintése közben a címekre is figyeljen, hiszen – amint a korábbi példa is mutatja – rejtett elemek is találhatók egy-egy képen.

Gyuri azok közé a fotográfusok közé tartozik, akik jó kapcsolatlemtők. Azt hiszem, gyakran meg tudja nevetetni az alanyait, de legutóbb sikerül meggyőznie őket, hogy hagyják magukat megörökíteni – emelte ki a vidéki lét jellegzetes arcait felvonultató portréorozat kapcsán a méltató.

Vajda György a tárlatért elsősorban a Marx József Fotóklubnak mondott köszönetet, amelynek min-

den tagját a barátjának tekinti, majd hozzátette, Both Gyula, a fotóklub elnöke, ahányszor találkoztak, mindig megkérdezte, hogy „te Gyurka, mikor rendezel már kiállítást a munkáidból?”

Gyuszikám, tessék, itt van – fordult egyik legfőbb ösztönzőjéhez az alkotó.

Both Gyula megjegyezte, bizonyára sokkal nagyobb az a képanyag, amellyel barátja rendelkezik, így további tárlatokra is lenne még lehetőség, majd arra biztatta az egybegyűlteket, hogy a kiállított anyagból keressék meg azokat a fotókat, amelyekkel igazán fel tudnak tölteni az ünnepek előtt.

A tárlatnyitó végén Nagy Miklós Kund vette át még pár percre a szót, hogy a kiállítóteremnek azt a szegletét is a nagyerdemű figyelmébe ajánlja, amely Vajda Györgynek a művészetek, kiemelten a színház iránti vonzalmáról árulkodik.

Nem véletlen, hogy a kiállítás címe Mozaik, hiszen ebből a mozaikból áll össze az az összkép, amely bizonyítja, hogy Vajda György a marosvásárhelyi fotóművészet legjobb vonulatán halad – összegzett a méltató.

Végzőként Vajda György mindenkinél köszönetet mondott, aki a tárlatnyitó megszervezésében, rendezésében részt vállalt.

Csendélet

Iksz úr – nevezzük így, mert igazi nevét jobbnak láttam nem firtatni – egy lakótelepi vendéglőben várakozott. Az egyik asztalnál üldögélt egymagában, onnan mérte fel a többnyire üres teret. Csak akkor emelkedett fel, és sétált ráérősen a pulthoz, amikor páran már felsorakoztak az ételkínálat előtt. Ő azonban nem társult a napi menü vagy másféle ebédet választók népesnek nem mondható társaságához, inkább a pénztárgép közelében foglalt „hadiállást”, és tovább várta a megfelelő pillanatot. Régimódi, barna kalapot és hasonló árnyalatú, térdig érő kabátot viselt, a nyakánál elővillant krémszínű nyakkendője. Idejémtúlnak is elégánsnak tűnt, vagy legalábbis érződött ezirányú igyekezete.

Hölgyem, megzavarhatom egy percre? – fordult hirtelen az előttem állóhoz. – Vagy esetleg többre? – futott át furcsa mosoly az arcán.

A megszólított, harmincévesnél többet nem mutató fiatalasszony meglepetten nézett a férfira.

Mit csinál szilveszterkor? – szegezte neki máris a kérdést a kalapos gavallér, aki becslésem szerint jó ideje túl volt már az ötvenedik évbúcsúztaton.

Miért érdekl ez magát? – kapott észbe a meglepetéstől pár percig megszólalni sem tudó nő.

Mert én kegyedet látásból ismerem. Mindig egyedül jön-megy, soha egy férj vagy egy gyerek maga mellett... Gondolom, szilveszterre sincs társasága, és én örömmel ajánlkozom...

A fiatalasszony kikérte magának a tolokodást, és igyekezett minél hamarabb távozni a csomagba kért enniával, közben a kiszolgálónő régi ismerősként fordult a deresedő Don Juanhoz.

Meddig próbálkozik még mindenki? Inkább tegyen fel egy hirdetést az internetre – javasolta barátságosan.

Én az ilyesmiben nem bízom, nem az én világom – vágta rá azonnal a férfira. – Annyi csaló kering a „számítógépeken”, azokra nekem nincs szükségem. Egy igazi, tiszta szívű asszonyka kellene, akinek mindent megadhatnék, meleg otthon, jólétet, mi kell még? Annak idején a feleségemet is az utcán ismertem meg, a buszmegállóban. Megszólítottam, elbeszélgettünk, és másnapra már elhívtam moziba. Akkoriban még így ment, nyiltabbak, bizakodóbbak voltak az emberek. Szép életünk volt együtt, csak a rendszerváltás után kiment „Magyarba”, és ott is ma-

radt. Mentem volna utána én is, de nem akarta. Pedig amíg együtt voltunk, nem volt olyan kérése, amit ne próbáltam volna teljesíteni. Gyerekeink nem született, úgyhogy csak tengtem-lengtem magamban.

Azóta nem volt senkije? – fűzte tovább a szót a kiszolgálónő, aki mintha teljesen meglepedkezett volna arról, hogy még állunk páran a sorban.

Volt, persze hogy volt, de valahogy mind felszívódtak – sóhajtott el magát

Iksz úr. – Mintha mindenkinek csak „átmeneti megoldás” lettem volna. Egy időben társkereső hirdetést is feltettem az újságba – mivel a beszélgetés románul zajlott, feltételeztem, hogy nem a miénkbe – és arra válaszoltam is rendszeresen az érdeklődők. Elhiszi, ha mondom, hogy főleg huszonéves, egyedülálló édesanyák? Velük, szegénykével nem foglalkoztam, mert egyértelmű volt, hogy a „csomagból”, amit kínálok, csak a lakás kell, én nem annyira. De sohasem lehet elég elővigyázatos az ember. Egy korombeli hölgyvel csak megjártam, de még hogy! Pedig vele szép románcos indult, úgy tűnt, egészen egy hullámhosszon vagyunk. Már

együtt éltünk, amikor bevallotta, hogy nagyon el van adósodva, „kamatosok” üldözik, és kérte, hogy vegyünk fel bankkölcsönt a lakásomra. Sajnáltam a drágát, de nemet mondtam. Másnap összepakolta a holmiját – és egy-két kisebb értékű tárgyat –, aztán szépen elslisszolt. Ezek után nagy reményeket már nem kergetek, csak szeretném jól érezni magam, legalább az év utolsó napján.

A kiszolgálónő együttérzően nézett a kalapos törzsvendégre, aztán hirtelen engem is észrevett. Számítottam rá, hogy a fiatalasszonnyal nemrég lejátszódott jelenet hamarosan velem is megismétlődik, és nem csalódtam. Ugyanazokat a kérdéseket intézte felém az öszülő gavallér, mint az előttem állóhoz, és újra elutasító választ kapott. Azt azonban nem firtattam, miért érdekl, hol szilvesztereznek. Miért is firtattam volna, hiszen tudtam a választ, és amilyen ellenszenvesen tolokodónak tűnt korábbi próbálkozásánál, annyira elesettnek éreztem most, a – valós vagy fiktív – háttértörténet ismeretében. Szinte mindegy, hogy tényleg az életből mutatott-e meg töredékeket, vagy az egészet csak hirtelen kitalálta – villant át rajtam távozóban. Hiszen ő is ahhoz az arctalan, láthatatlan tömeghez tartozik, amelynek az ünnep nem más, mint felhangosított, tömény magány.

(Fő)próbák az óév végén

Hétköznapi történet

– Nagy Székely Ildikó –

AGROVILÁG

Mezőgazdaság * Vidékfejlesztés * Agroturizmus

Szerkeszti: Vajda György

Évzáró gondolatok

Az idei Agrovilág utolsó lapszámát böngészheti a kedves olvasó. Azzal a szándékkal döntötte el a Népiújság szerkesztősége, hogy a mezőgazdászoknak, vidékfejlesztőknek szánt oldalnak ad teret az újságban, hogy megfelelően tájékoztassa azokat, akiknek a munkája kevésbé látványos, de nagyon fontos közösségünk, a nemzetgazdaság számára. És ez most vált igazán fontossá, a világjárvány és az orosz-ukrán háború okozta gazdasági válság idején. A pályázatokra vonatkozó, szárazabb, de annál hasznosabb híradások mellett azon voltunk, hogy tükrözzük a vidéken élők, a gazdák munkáját. Az egyéni gazdálkodók, a farmerek, illetve mezőgazdasági élelmiszer-ipari terméket előállító üzemek bemutatásával szerettünk volna példát állítani a szakágazatban dolgozóknak, ugyanakkor igazolni olvasóink előtt, hogy Maros megyében is vannak olyan gazdák, akik nemcsak saját magukért, hanem a szűk és a tágabb értelemben vett közösségünkért is dolgoznak, javakat termelnek, értékesítenek, működtetik a döcögős nemzetgazdaságot. Természetesen az Agrovilág terjedelmén kívül is – vidéki oldalainkban – megjelentettünk hasonló cikkeket, írásokat. Tettük mindezt annak az axiómának a tükrében, hogy az információ, a tudás hatalom. A tájékozott gazda jobban odafigyel a munkájára, azokra a pályázati lehetőségekre, amelyek segítik a tevé-

kenységét. A tájékozott olvasó pedig hiteles és pontos képet kap arról, ami körülötte, a megyében történik. És talán a megyebeli gazdák munkájáról olvasva, termékeiket megvásárolva egy kicsit őket is segíti a boldogulásban. Ha valami netán elmaradt, kimaradt, nézzék el nekünk, írják a gyorsan változó világ miatti bőséges kínálat zavarában a választási kényszer rovására.

Azzal a hittel és meggyőződéssel zárjuk az idei Agrovilág sorozatot, hogy fellett szándékunkat teljesítettük, hiszen igyekeztünk hid szerepet betölteni a hivatalos intézmények (Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium és a kötelekbe tartozó igazgatóságok, a Mezőgazdasági Intervenció és Kifizetési Ügynökség stb.), a civil szervezetek (RMGE, RMGE-Maros, Székely Gazdaszervezetek Egyesülete), a különböző szakmai szervezetek, a polgármesteri hivatalok és a gazdák között, és pontosan, hitelesen tájékoztattunk e gazdasági ágazatról mindkét irányba. Ugyanakkor a nem szakterületen dolgozó olvasók is valós képet kaphattak a vidéken élők munkájáról, mindennapi életéről. Hiszen ez a sajtó szerepe, a mi munkánk.

Az évzáró gondolatok befejezéséülként a gazdáknak és a gazdákért dolgozóknak, olvasóinknak boldog új esztendőket kívánunk az idevágó hagyományos köszöntéssel: bort, bűzát, békességet!

A szerkesztő

Szerződést köthetnek a cukorrépa-termesztők a marosludasi gyárral

Amint korábban mi is írtuk, sikerült megakadályozni, hogy a marosludasi cukorgyárat bezárják, és a francia kézben levő gyár felszerelését ócskavasként értékesítsék. A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium közbenjárásával a cukorrépa-termesztők egyesülete átvette a gyárat a francia tulajdonostól, és így remény van arra, hogy jövőben beindul a cukorgyártás. Szerződést köthetnek a gyárral azok a termesztők, akik jövőben cukorrépat vetnének. A jelenlegi gazdasági helyzetben 45 eurót fizetnek egy tonnánként, és ezenfelül

tonnánként 3 eurót, amennyiben a cukor árát tonnánként 1000 euróban állapítják meg, és ezt megelőlegezhetik a termesztőknek. Vannak, akik ilyen körülmények között már megkötötték a szerződést, amelynek alapján megvásárolhatják a vetőmagot és a szükséges inputokat. A szerződés feltételeiről a gyár közvetkező területi képviselőinél és elérhetőségén lehet érdeklődni: Miklós Gyula (0723-227-369), Pop Ioan (0744-916-492), Soós Levente (0751-031-325), Florin Ugruțan (0756-088-797), Seneșan Vasile (0730-513-117).

Januárban folytatódnak a képzések az RMGE-Marosnál

Mint ismeretes, a Romániai Magyar Gazdák Egyesülete Maros szervezetének vezetősége nagy hangsúlyt fektet a szakmai tudás bővítésére, ezért folyamatosak a mezőgazdasági szaktanfolyamok, amelyeket rendszeresen meghirdetnek a gazdáknak. A méhészet, kertészet, állattenyésztés-növénytermesztés és ökológiai gazdálkodás területén az engedélyezett képzések elvégzése után a résztvevők akkreditált oklevelet vehetnek át. Decemberben díjmentes képzéssorozatot indított az RMGE-

Maros a Kis-Küküllő Balavásár-Sóváradi Leader Egyesület támogatásával, így az Erdőszentgyörgyön, Balavásáron, Gyulakután, Véckén, Havadon, Makfalván, Kibédén és Sóváradi élők gazdálkodókat várják a képzésekre, amelyeket a sóváradi művelődési házban tartanak. A gazdák új információkkal gazdagodhatnak az állattenyésztés, növénytermesztés, zöldségtermesztés, gyümölcstermesztés, agrár-környezetgazdálkodás, valamint ökológiai gazdálkodás terén. A képzéseket ágazatonként 20 fős csoportokban

tartják. Eddig december 6-án és 13-án volt találkozó. Legközelebb január 10-én lesz képzés 9-17 óra között, ingyenes ebéd biztosításával. A jövő év első tanfolyamán folytatják az állattenyésztésről szóló ismeretterjesztést. Eddig Dán Péter állattenyésztő kutatómérnök tartotta az előadásokat, őt váltja dr. Bocz István állatorvos. Januárban indul a gyümölcstermesztésről szóló sorozat is, heti két alkalommal. Az állattenyésztési tájékoztatás után keddenként a növénytermesztőket várják.

Meghosszabbították az üzemanyag-támogatási igénylés benyújtási határidejét

Tekintettel arra, hogy az elmúlt mezőgazdasági évre szánt gázolaj-támogatási igény benyújtási határideje 2022. december 31-e volt, és ezt szabaddnappá nyilvánította a kormány, a Mezőgazdasági Intervenció és Kifizetési Ügynökség (APIA) meghosszabbította a határidőt 2023. január 3-ig. Az igénylők tehát legkésőbb ezen a napon nyújthatják be kérvényüket az APIA megyei kirendeltségeihez. December 15-ig fogadták az állattenyésztők állományának javítására szánt támogatási kérvényeket. December 5-étől fogadják a kére-

seket a 2023-ban használandó gázolaj jövedéki adójának csökkentésére.

Az APIA országos szinten október 16-án – a kérvények benyújtási határidejének lezárásának után – a 2022-es mezőgazdasági kampányra 1,533 milliárd euró kifizetését hagyta jóvá 695.049 farmernek. December 14-ig előlegként 1,247 milliárd eurót fizetett ki, amiből 1,022 milliárd eurót az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapról (Fondul European de Garantare Agricolă – FEAGA), 187,45 milliárd eurót az Európai Vi-

dékfejlesztési és Mezőgazdasági Alapról (Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală – FEADR), amihez 37,23 millió euró önrész járult, amit az ország költségvetéséből fedeztek. December 5-én jóváhagyták 286,14 millió euró kifizetését, amellyel 396.484 gazdának kiegyenlítették a számláját, ők a teljes támogatást megkapták. Ehhez hozzáadódik még 71,77 millió euró, amit különböző cél-támogatásokra nyújtottak – pl. a mezőgazdasági élelmiszer-ipari cikkek kivételének ösztönzésére vagy népszerűsítésére.

Jövőben egy lejjel többet fizetnének a gypjú kilogrammjáért

A 2023-as állami költségvetési tervezet szerint remény van arra, hogy több pénz jut a mezőgazdaságra. 28,49 milliárd lejt irányoztak elő, emellett 25,37 milliárd lejt költségvetési hitelkeretet is elfogadott a parlament. Az előző évi – a 2021-ben elfogadott 2022-es – költségvetéshez viszonyítva ez 8,24%-os, illetve 7,19%-os (hitelkeret-) növekedést jelent, ami a 2021-es költségvetési végrehajtáshoz képest 15,3%-kal több, ez az országos bruttó össztermelés (PIB)

2%-a – nyilatkozta a sajtónak Sorin Moise, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Minisztérium államtitkára

A 2023-as költségvetés lehetővé teszi, hogy újraindítsák a korábban már meghirdetett, de pénzügyi fedezet hiánya miatt az Adrian Oros korábbi tárcavezető által felfüggesztett gypjúbegyűjtési programot. A korábban meghirdetett egy helyett két lejt fizetnek majd a beszolgáltatott gypjú kilogrammjáért, és arra számítanak, hogy

legalább 18 millió tonnát gyűjtenek be az állattenyésztőktől. Mint ismeretes, Petre Daea korábbi és jelenlegi miniszter kezdeményezésére indították el a programot, hogy a lenyírt gypjú ne kerüljön a szemétkébe, illetve sok esetben a legelők, erdők szélére, ahol nem csak a látványuk lehangoló, hanem fertőzésveszélyt is jelent. A támogatásra vonatkozó, módosított előírás 2023 elején kerül majd a jogalkotók elé, hogy minél előbb meg tudják hirdetni.

Állami földterületet bérelhetnek a fiatalok

2023 februárjától az állam tulajdonában levő földterületeket bérelhetnek fiatal farmerek. A programmal azokat a szakmailag felkészült fiatalokat segítene, akik mezőgazdasággal foglalkoznak. Ezért 2000 hektár szántóföldet és más jellegű területet készít elő jogilag az állami tulajdonkezelő ügynökség (Agenția Domeniilor Statului – ADS). Ebből legtöbb 50 hektáros területet bérelhetnek majd a fiatalok a 226/2016-os törvény alapján. Decemberben szerették volna megszervezni a versenytárgyalást, azonban egy korábbi licit után kiderült, volt olyan eset, hogy az 50 hektárból 10 hektárt mások használtak, illetve tulajdonjogvita merült fel a terület egy részénél, ezért csak

akkor és olyan területek esetén folytatják a programot, amelyeknek előzőleg tisztázták a tulajdonviszonyát. A területeket a fiatalok a 226/2016-os törvény alapján bérelhetik, amely módosította és kiegészítette az állami tulajdonban levő mezőgazdasági egységek privatizálásáról, illetve az állami tulajdonkezelő ügynökség létesítéséről szóló 268/2001-es törvényt. Ennek alapján a mezőgazdasági szakiskolát, egyetemet végzett 40 év alatti fiatalok farmlétesítésre legtöbb 50 hektár területet vehetnek bérebe az államtól. A területeket és a versenytárgyalás helyszínét az ügynökség <http://domeniilestatului.ro/> honlapján teszik közzé.

A XI. Kárpát-medencei Összefogás Fórumon

A közös munkát értékelték

December elején a XI. alkalommal szervezte meg Budapesten a Mezőgazdasági Múzeum fővárosi, Vajdahunyad vári épület-együttesében az Agrárminisztérium Kárpát-medencei Kapcsolatokért Felelős Főosztálya a Kárpát-medencei Összefogás Fórumát. A magyar agrártárca sokrétű támogatást nyújt a határon túli gazdáknak. Egyik sikerprogramja a falugazdász-hálózat beindítása és működtetésének biztosítása, amely nem csak a határon túliakkal való összefogást erősíti, hanem a tudásalapú mezőgazdálkodás elősegítésével hozzájárul a Kárpát-medencei gazdák szülőföldjükön való boldogulásához, a megmaradáshoz.

A Kárpát-medencében tevékenykedő magyar gazdaszervezetek, falugazdászok találkozóján közjogi méltóságok, köztük Nagy István agrárminiszter és Jakab István, a MAGOSZ elnöke, a magyar Országgyűlés alelnöke is jelen volt. Nagy István agrárminiszter a fórumon többek között elmondta, hogy „az elmúlt 12 évben közös

erővel sikerült átlépnünk a nemzet-részeinket elválasztó határokat, és újra tudtuk egyesíteni a magyarokat. A megmaradáshoz, a helyben maradáshoz kell a legnagyobb erő, és e nemes küzdelem egyik eszköze a Kárpát-medencei Összefogás Fórum, a Kárpát-medence legnagyobb agrárszakmai rendezvénye. Célja, hogy találkozzunk egymással,

az agrárszakma képviselői építsék és bővítsék kapcsolataikat, együtt, közösségben gondolkodjunk a lehetőségeinkről, és nem utolsósorban: értékeli az eltelt esztendőt”.

Az eseményen dr. Ökrös Oszkár, az Agrárminisztérium helyettes államtitkára elismerésben részesítette az év legkiválóbb Kárpát-medencei falugazdászait. És mivel a fórumra a covid-járvány miatt két év kihagyás után került sor, ez alkalommal adták át a 2021-re és a 2022-es esztendőre szóló elismeréseket is. Az RMGE Maros szervezetet a Tíz éve együtt 2012-2021 plakettel tüntették ki, valamint az egyesület falugazdászai közül a szakárca 2021-ben Sikó László munkáját ismertte el. A szervezetet Sikó László mellett Czirmai Levente falugazdász is képviselte.

Nagy István miniszter (jobboldalt) erdélyi gazdák körében

Fotó: Vajda György

Az anyaországi agrárintézmények és a határon túli gazdaszervezetek összetartozását és összefogását kifejező fórumon a csapatépítés, a szakmai diskurzus, a falugazdász-hálózatok tevékenység-

ének összehangolása mellett névvel irodalmi, kulturális műsorral, ismert színművészek produkcióival kedveskedtek a házigazdák. A rendezvény az Ismerős Arcok együttes koncertjével zárult.

Marco Rossi: ideje, hogy elérjük a céljainkat

Marco Rossi szövetségi kapitány szerint 2020 szeptemberétől hihetetlen és fantasztikus eredményeket értek el, amelyek örökre megmaradnak a magyar labdarúgás történelmi emlékhelyében, és most már ideje, hogy a nemzeti együttes elérje céljait.

A szurkolók mindig emlékezni fognak rájuk, de ettől fogva a jövőre kell összpontosítani – mondta.

Rossi felidézte, hogy tavaly kétszer játszottak Albániával, és mindkét mérkőzésen kikaptak, ez a legfőbb oka annak, hogy csak a televízióban nézhették a katarai világbajnokságot. Hozzátette, az Európa-bajnokságon ott voltak, és annak az emléke igazán szép, még akkor is, ha talán félig üresnek látszik a pohár, hiszen hat percre voltak a továbbjutástól a csoportkörben. Hasonló volt a helyzet idén a Nemzetek Ligájában is, hiszen az utolsó fordulónál egy

döntetlennel kiharcolhatták volna a négyes döntős szereplést, amiről végül lemaradtak.

„Ahogy Olaszországban mondtuk: elmentünk Rómába, de nem láttuk a pápát. Ez azt jelenti, hogy közel voltunk egy célhoz, de valamilyen okból mégsem értük el. Most már ideje, hogy elérjük ezeket a célokat. Ezek közül az első és jelen pillanatban a legfontosabb, hogy kiharcoljuk a közvetlen kijutást a következő Európa-bajnokságra” – nyilatkozta.

A magyarok március 27-én Bulgáriát fogadják a 2024-es németországi kontinensstorna selejtezőjének első fordulójában, majd Montenegróval, Szerbiával és Litvániával találkozhatnak.

A tíz selejtezőcsoport mindegyikéből az első kettő jut ki a 24 csapatos tornára. A maradék három helyért 12 válogatott küzdhet meg a

Fotó: MLSZ

2024 márciusában esedékes pótselejtezőkön, amelyeken – a Nemzetek Ligájában kivételtől eltekintve – szinte biztosan szerepelhetne a magyar együttes, amennyiben nem jár sikerrel a hagyományos selejtezőkön.

Az A, B és C divízió „pótviszgarára szoruló” csapatainak ugyanis egyaránt négy-négy hely jár. Ez azt jelenti, hogy a magyarok sikertelen selejtezősorozat esetén csak akkor nem javíthatnak a pótselejtezőn, ha a Nemzetek Ligájában előtűnik vég-

zett hét együttesből legalább négy lemaradna az Eb-résztvételt jelentő első két helyről a saját selejtezőcsoportjában.

„Tudjuk, hogy nem lesz könnyű mert többször is nehéz helyszínen kell idegenben játszani, például Bulgária vagy éppen Montenegró ellen. Kemény feladat lesz, de készen kell állnunk, és készen akarunk állni” – magyarázta a kapitány.

Marco Rossi leszögezte, az Európa-bajnoki selejtező és a következő vb-selejtező kezdetén is emlékezniük kell arra, amit a világbajnokságot nézve láttak, hogy kik és miért jutottak ki helyettük, miből voltak jobbabbak és miként kerülhettek ki.

„Tanulnunk kell a hibáinkból mert ha ezt nem tesszük meg, csak öregebbek leszünk, de bölcsébbek nem” – vélekedett az olasz edző.

Iga Swiatek az első az európai hírügynökségek szavazásán

A lengyel Iga Swiatek, a női teniszbajnok vezetője végzett az élen az európai hírügynökségek 2022 legjobb európai sportolójáról rendezett szavazásán, amelyen David Popovici a 9., Milák Kristóf pedig a 23. lett.

Swiatek nyolc tornát nyert idén, a francia és az amerikai nyílt bajnokságot, a dohai, az Indian Wells-i, a miami, a római, a stuttgarti és a San Diego-i versenyt. Ő a sportág első lengyel női játékos, aki élre állt a WTA-ranglistán, amelyet április eleje óta vezet.

A szavazás második helyén a svéd rúdugró, Armand Duplantis végzett, aki márciusban Belgrádban fedett pályás világbajnok (6,20 méter), júliusban Eugene-ben ugyancsak világsúccsal szabadteri világbajnok (6,21) lett. Később megnyerte a müncheni Európa-bajnokságot, valamint a Gyémánt Liga döntőjét is. Idén

19 versenyen indult és 18-at megnyert, a 6 méteres magasságot 23-szor érte el. A Nemzetközi Atlétikai Szövetség ugyancsak megválasztotta az év legjobbjának.

A harmadik a hollandok Forma-1-es világbajnoka, Max Verstappen lett a voksoláson, amelyet hagyományosan a lengyel hírügynökség (PAP) rendez.

A kilencedik helyre rangsorolt román David Popovici idén öt jelentős világválogatottban vett részt és 14 érmet (ebből 11 arany) szerzett. A többi között világbajnoki és Európa-bajnoki címet nyert 100 és 200 méteres gyorsúszásban is.

A 65. alkalommal megrendezett szavazáson – amelyen még sosem győzött magyar sportoló, romániai viszont kétszer is: Nadia Comăneci 1976-ban, Gabriela Szabo pedig 1999-ben – ezúttal 20 európai hírügynökség vett részt.

Európa 10 legjobb sportolója 2022-ben

1. Iga Swiatek (lengyel, teniszbajnok) 118 pont
2. Armand Duplantis (svéd, rúdugró) 106
3. Max Verstappen (holland, Forma-1) 82
4. Carlos Alcaraz (spanyol, teniszbajnok) 76
5. Rafael Nadal (spanyol, teniszbajnok) 66
6. Kylian Mbappe (francia, labdarúgó) 55
7. Johannes Thingnes Bø (norvég, sílövész) 50
8. Therese Johaug (norvég, északi) 42
9. David Popovici (román, úszás) 37
10. Jonas Vingegaard (dán, kerékpár) 33
- ...23. Milák Kristóf (magyar, úszás) 10

A legutóbbi tíz győztes

- 2013: Sebastian Vettel (német, Forma-1)
- 2014: Lewis Hamilton (brit, Forma-1)
- 2015: Novak Djokovic (szerb, teniszbajnok)
- 2016: Cristiano Ronaldo (portugál, labdarúgó)
- 2017: C. Ronaldo
- 2018: Djokovic
- 2019: Hamilton
- 2020: Robert Lewandowski (lengyel, labdarúgó)
- 2021: Djokovic
- 2022: Iga Swiatek (lengyel, teniszbajnok)

Gazdag Dániel szívesen igazolna Spanyolországba

A magyar válogatott Gazdag Dániel elárulta, ha távozna a Philadelphia Union labdarúgócsapatától, nagyon szívesen igazolna Spanyolországba.

„Ha ilyen szinten rúgom a gólokat a jövőben is, akkor nyilván még több megkeresésem lesz. A spanyol focit szeretem a legjobban, oda nagyon szívesen igazolnék” – idézte az MTI a támadó középpályást, aki az észak-amerikai profiligában (MLS) legutóbbi idényében 38 mérkőzésen 24 gólt szerzett.

Gazdag Dániel elmondta, számított rá,

hogy az első amerikai szezonjához képest több gólt szerez majd, de hogy ennyit, arra nem gondolt. „Egész jó számokat produkáltam az előző szezonban az MLS-ben, nagyon örülök neki, és bízom benne, hogy a jövő évem is hasonló lesz” – fogalmazott.

Kifejtette: szerinte mindenképpen megérdemelte volna, hogy a legjobb öt közé kerüljön, és legalább a második helyen legyen a legjobb játékosokat tartalmazó MVP-listán, hiszen csak a német Hany Mukhtar produkált jobb számokat nála, aki végül az MVP lett.

Elárulta, az idény közben és utána is sokan keresték a menedzserét, aki sok csapattal beszélt, az Unionnal pedig tárgyal a szerződés hosszabbításáról, és egészen előrehaladott állapotban van az ügy. Mint kifejtette, egyelőre nehezen tudja elképzelni a távozását, szerinte januárban, februárban még biztosan Philadelphiában lesz, illetve egyelőre úgy tervezi, hogy a jövőben is, de „bármilyen megtörténhet”.

Eddigi karrierje egyik legszebb estéjének nevezte június 14-ét, amikor a magyar válogatott Wolverhamptonban 4-0-ra legyőzte Angliát a Nemzetek Ligájában, és ő maga is betalált. „Nagyon boldog voltam, hogy gólt tudtam szerezni azon a mérkőzésen. Szerintem arra sem számítottam senki, hogy nyerni fogunk, nemhogy négy góllal. Ez a világon bármelyik válogatottnak óriási eredmény lenne, még a világbajnok Argentínának is. Nekünk, magyaroknak ez egy történelmi este volt” – nyilatkozta.

Gazdag Dániel felidézte, hogy az NL első mérkőzése előtt arról beszéltek a csapattársaival, tudnak-e majd pontot szerezni a hat meccs valamelyikén, ehhez képest abszolút felülmúlták az elvárásokat, és még az utolsó kört megelőzően is volt esélyük csoportgyőztesként a négyes döntőbe jutni.

„Ha ilyen eredményeket érünk el a válogatottal, az óriási önbizalmat ad, és ezt a klubomban is tudom kamatoztatni” – szövegezte le.

Thomas Müllerrel pacszik Gazdag Dániel az 1-1-re zárult magyar-német meccs után

Fotó: MLSZ

Az év legjobb sportolói Maros megyében

A Maros Megyei Sportigazgatóság közzétette az év legjobb sportolóját rangsoroló jegyzékét. Ezekről tegnapi lapszámunkban összefoglaló közöltünk. Ma a megye legjobb sportolójának és csapatainak rangsorait ismertettük:

* *olimpiai sportágak:*

1. Biró Krisztián (szabadfogású birkózás) – CSS-CSM Marosvásárhely (edzők: Fazakas Csaba, Dragoș Vlad, Gyarmati Ferenc)
2. Fángli Henrietta (úszás) – CSM Marosvásárhely (edző: Bartalis Károly)
3. Florea Mădălina (atlétika) – CSS Segesvári (edző: Avram Ioan)
4. Nicușan Daniel (úszás) – CSM Marosvásárhely (edző: Bartalis Károly)
5. Piștănilă Adelin & Măgerușan Rareș (evezés) – CS Mureșul Marosvásárhely (edző: Claudia Balint)
6. Mătea Alexandru (szabadfogású birkózás) – CSS-CSM Marosvásárhely (edzők: Fazakas Csaba, Dragoș Vlad, Gyarmati Ferenc)
7. Mór Tamás (íjászat) – CSM Marosvásárhely (edző: Kacsó Sándor)
8. Gombos Erik (szabadfogású birkózás) – CSS Marosvásárhely (edzők: Fazakas Csaba, Dragoș Vlad, Gyarmati Ferenc)
9. Bartus Alexandru (kerékpározás) – CS Mureșul Marosvásárhely (edző: Berekméri Csongor)
10. Timoce Adrian Traian (vívás) – CSU Marosvásárhely (edző: Szabó Zoltán)

* *nem olimpiai sportágak:*

1. Varó Norbert (lábtenisz) – Gombos Martial Arts (edző: Varó Gyula)
 2. Sava Maria (testépítés és fitness) – CS Sebastian Szászrégen (edző: Moldovan Sebastian)
 3. Constantin Mădălina (karate shotokan) – CSU Marosvásárhely (edző: Stanciu Nicolae)
 4. Vasilescu Ana (testépítés és fitness) – Retc Gym Marosvásárhely (edző: Moldován Ágoston)
 5. Bajkó Balázs (K1) – Black Diamond Fight Marosvásárhely (edző: Poczó Zoltán)
 6. Tuszán Ágnes (triathlon) – CS Mobility Marosvásárhely (edző: Kovács Szabolcs)
 7. Kovács Szabolcs (triathlon) – CS Mobility Marosvásárhely (edző: Kovács Szabolcs)
 8. Biro Raluca (testépítés és fitness) – CS Sebastian Szászrégen (edző: Moldovan Sebastian)
 9. Bálint Zsolt (wushu) – CS Ronin Academy Marosvásárhely (edzők: Traian Rus, Paul Albert)
 10. Barabási Kinga (teqball) – ACS Transilvania (edző: Luca Teodor)
- * *csapatok:*
1. CSU Marosvásárhely – vívás, férfiak (edző: Szabó Zoltán)
 2. CSS-CSM Marosvásárhely – szabadfogású birkózás (edzők: Fazakas Csaba, Dragoș Vlad, Gyarmati Ferenc)
 3. Romgaz Electromureș – teke, nők (edzők: Seres József, Orosz István)

Közönségszolgálat

Szerkeszti: Szer Pálósy Piroska

A szilveszteri szórakozás veszélyei

A tűzijáték nem játék!

A marosvásárhelyi csendőrség és a Maros megyei rendőrség közleményben figyelmeztet újra a szilveszteri szórakozás veszélyeire és az azt megelőző ellenőrzésekre. Az országos akciók célja a polgárok biztonságának növelése a pirotechnikai termékekkel kapcsolatos bűncselekmények és szabálysértések azonosításával és bírságolásával, valamint a közrend és közbiztonság megőrzése. A közrend megsértése miatt 1000 lejig terjedő bírság róható ki a túl zajos petárdák használata miatt.

Szer Pálósy Piroska

A tűzijátékok forgalmazását és használatát, a magán- és jogi személyek pirotechnikai termékekkel végzett műveleteinek jogszerűségét ellenőrzik.

Szilveszter közeledtével a polgárok biztonságának növelése és a nem kívánt események elkerülése érdekében felhívják a figyelmet a pirotechnikai termékek megfelelő használatára. A legveszélyeztetettebbek a kiskorúak, az állatok, de az anyagi javak is.

A robbanóanyagok szabályozásáról szóló 126/1995. számú törvény és a pirotechnikai termékek forgalomba hozatalának feltételeiről szóló 1102/2014. számú kormányhatározat szerint F1 kategóriájú tűzijátékokat csak 16. életévüket betöltött személyek számára árusíthatnak.

Közbiztonsági okokból az F2, F3, F4, P2 és T2 kategóriába tartozó pirotechnikai termékek csak pirotechnikusok számára hozzáférhetők a piacon. A robbanóanyagok szabályozásáról szóló 1995. évi 126-os számú újraközlött törvény tiltja a pirotechnikusoknak szánt termékek birtoklását, használatát és/vagy forgalmazását a nagyközönség számára. E rendelkezés megsértése bűncselekménynek minősül, és 3 hónaptól egy évig terjedő szabadságvesztéssel vagy pénzbüntetéssel büntetendő.

A pirotechnikai termékek jogszerűtlen használata miatt a törvény által előírt 3.000 lejtől 6.000 lejig terjedő pénzbírságot róhatnak ki a következő helyzetekben:

a) pirotechnikai kellék használata éjjel és reggel 6 óra között, kivéve az engedélyezett időszakokat és a helyi, nemzeti vagy nemzetközi érdekű eseményeket, a helyi hatóságok jóváhagyásával;

b) a legfeljebb négyszintes lakóépületektől 50 m-nél kisebb, a négyszintesnél magasabb lakóépületektől pedig 100 m-nél kisebb távolságra való használat esetén;

c) ha a nagyfeszültségű elektromos berendezésektől, a folyékony vagy szilárd tüzelőanyagok lerakatótól, valamint a gázberendezésektől 500 m-nél kisebb távolságra használják;

d) ha a vegyi és petrokémiai objektumoktól, tűz- vagy robbanásveszélyt jelentő egységekre vonatkozó előírásokban megjelöltől kisebb távolságra használják;

e) olyan helyeken való használat esetén, ahol fennáll a földcsuszamlás, lavina- vagy sziklaomlás veszélye;

f) ha forgalmas közutakon, járdákon és olyan nyílt tereken használják, ahol embertömeg van;

g) ha erdőhöz 500 méternél közelebb használják.

A pirotechnikai tárgyak túlzott mértékű zajt okozó használata esetén a közrend megzavarása miatt az 1991. évi 61 számú törvény 2. cikkének 25. pontjában foglalt rendelkezések is alkalmazhatók, ez 200 lejtől 1000 lejig terjedő pénzbírsággal jár.

Fotó: Szer Pálósy Piroska

A kellemetlen incidensek megelőzése érdekében javasoljuk a polgároknak, hogy csak a törvény által engedélyezett pirotechnikai tárgyakat vásárolják meg az engedélyezett eladóknál, és azokat az utasításoknak megfelelően, a biztonsági intézkedések betartásával használják – áll a marosvásárhelyi mobil csendőralakulat sajtóosztályának közleményében.

Elsődleges a testi épség és az anyagi javak biztonsága

A Maros Megyei Rendőr-felügyelőség tájékoztatása szerint a 2023 januárjáig tartó akció célja a lakosság biztonságának megőrzése, a kellemetlen események és balesetek megelőzése a téli ünnepek ideje alatt, ezért a forgalmazást, értékesítést, a külföldről való behozatalt, a raktározást fizikai és jogi személyeknél egyaránt ellenőrzik. A Tűzijáték néven indított újabb országos akció keretében Maros megyében is ellenőrzik a tűzijátékok forgalmazására és használatára, illetve tárolására vonatkozó törvényes előírások betartását. Ezért fontos tudni, hogy melyik veszélyességi csoportba tartozó tűzijátékokat birtokolhatják és használhatják legálisan azok, akik az ünnepi hangulat fontos kellékének tekintik ezeket. A fizikai személyek többek között a csillagszórót, duranóborsót, recsegőt, római gyertyát, röppentyűt, tűzforgót, vezetőpálcás rakétát, szikraszökőkutat, vulkánt stb. használhatják. A nagy hatóanyagú petárdákat az ünnepi időszakban is csak szakképzett tűzszerező hozhatja működésbe.

A pirotechnikai eszközök használatára vonatkozó előírásokat az újraközlött 1995. évi 126-os törvény szabályozza. A megyei rendőr-főkapitányság fegyverek, robbanóanyagok, veszélyes vegyi anyagok ellenőrzésével foglalkozó osztálya emlékeztet, hogy a pirotechnikai eszközöket a veszélyességük függvényében több kategóriába sorolják. Az I-es kategóriába a csekély hatóanyag-tartalmú (kis kockázat és elhanyagolható zajszint), kevésbé veszélyes csillagszórók, tortagyertyák, fáklyák tartoznak, melyek emberi tartózkodásra szolgáló épületek belsejében is használhatók, és ame-

lyeket egész évben lehet forgalmazni. A 2, 3 és 4-es osztályhoz tartozó tűzijátékokat azonban csak a szabadban és tűzszerezők által lehet működésbe hozni. A közbiztonság, a környezetvédelem és -biztonság megőrzése érdekében azonban mind a 2, 3 és 4-es osztályhoz tartozó, mind a színpadi T1 és T2-es, illetve P2-es besorolású pirotechnikai eszközöket tilos engedély nélkül forgalmazni és magánszemélyeknek működtetni. A rendőrök és a munkaügyi felügyelőség ellenőreinek hatáskörébe tartozik azokat a kihágásokat megállapítani, amelyeket a robbanóanyagokra vonatkozó 1995. évi 126-os számú törvény szabályoz.

A közrend megzavarása és csendháborítás miatt az 1991. évi 61-es számú törvény szerint a rendőrség és a csendőrség, valamint a helyi rendőrség feladata a kihágások megállapítása és bírságolása. Az észlelt törvényellenes cselekedeteket a 112-es sürgősségi hívószámon vagy bármelyik rendőrségen be lehet jelenteni. A jogszabály szerint a 2-es, 3-as és 4-es kategóriájú pirotechnikai eszközök (petárda, pukkanó, illetve szikrát szóró tűzijátékok) engedély nélküli forgalmazása, használata, birtoklása miatt három hónaptól egy évig terjedő szabadságvesztés vagy tetemes bírság szabható ki. Az érvényben levő szabályozások értelmében a 3-as és 4-es kategóriába sorolt pirotechnikai eszközökkel csak a polgármesteri hivatal, a megyei vészhelyzeti felügyelőség és az illetékes megyei rendőr-felügyelőség engedélyével szervezhetnek tűzijátékokat. Engedély nélkül a magánszemélyek csak az F1 kategóriájú pirotechnikai kellékeket használhatják, amelyek kevésbé veszélyesek, a hangerősség is elhanyagolható, és kisebb, zárt helyiségekben, lakásban is használhatók. Magánszemélyeknek kizárólag a I-es kategóriájú pirotechnikai eszközök: csillagszórók, minifáklyák, tűzgyűrűk, gyertyák árusíthatók. Ezeket engedélyezett forgalmazóktól kell beszerezni, és a rendőrség hangsúlyozza, hogy elengedhetetlen az F1 feliratozás.

Január 12-éig lehet műemlék-felújításra pályázni

Meghosszabbított határidő

Az Európai Beruházások és Projektek Minisztériuma meghosszabbította a műemlékek felújítására és népszerűsítésére kiírt újabb pályázati határidőt. A Hívogató Románia. Az országjáró projekt harmadik felhívására 2023. január 12-én éjfélig lehet jelentkezni.

Az Országos Helyreállítási Tervből finanszírozott projektből 2-2 kastély, kúria, kolostor, római castrum és vár, illetve 5-5 fatemplom és bojárház, 56 hagyományos falusi ház újulhat meg hozzávetőleg 42 millió euróból. A kiírásra az önkormányzatok, egyházi és civil szervezetek, hagyományos falusi házak felújítása esetében az önkormányzatok pályázatait várják az evaluare.c11@mfe.gov.ro e-mail-címre.

A frissített pályázati módszertan megtalálható a minisztérium <https://mfe.gov.ro/pnrr-actualizarea-metodologiei-de-evaluare-a-propunerilor-de-obiective-si-prelungirea-perioadei-de-depunere-a-propunerilor-de-obiective-in-vederea-includerii-in-cele-12-rute-turistice-culturale/honlapjan>. (szer)

Illusztrációnkon az ádamosi unitárius műemlék templom Fotó: Nagy Tibor

Az érvénytelen személyazonossági megújítására figyelmeztetnek

14 év fölöttiek is személyi nélkül

A Marosvásárhelyi Személynyilvántartó Osztály nyilvántartásában több száz olyan személy szerepel, aki betöltötte a 14. életévét, és nem kérte az első személyazonosító okmány kiállítását. Ugyanakkor sok személyi érvényessége lejárt, a lehetőségek függvényében mozgósították is az érintetteket.

Claudia Trif osztályvezető megkeresésünkre tájékoztatott, hogy december 30-án, pénteken is fogadják az ügyfeleket, az új évben pedig január 3-ától, keddtől jelentkezhetnek az új személyazonosságit igénylő személyek.

Az érvénytelen okirattal rendelkezők közül a novemberi nyilvántartásban 396 személy marosvásárhelyi lakhellyel szerepel, 331 pedig az osztályhoz rendelt 17 település valamelyikén lakik. Ezek a következők: Mezöbánd, Bala, Mezöcsávás, Koronka, Karácsonfalva, Maroskeresztúr, Nagyernye, Marossárpatak, Gernyeszeg, Mezögerebenes, Székelyhodos, Jedd, Mezömadaras, Mezöpanit, Marosszentkirály, Marosszentgyörgy, Marosszentanna.

A polgárok köteleessége új személyazonosító igazolványt igényelni:

– legkevesebb 15 nappal az ér-

Fotó: Szer Pálósy Piroska

vényességi idő lejártá előtt és legkésőbb 180 nappal az érvényesség lejártá után;

– a családi állapotban bekövetkezett változástól vagy a lakóhelyváltástól számított 15 napon belül.

Kiskorúak esetében a személyazonosító okmányt a 14. életév betöltésétől számított 15 napon belül kell igényelni. A dokumentumokat a hét minden munkanapján átveszik, a következő időintervallumokban: hétfőn és szerdán 8.30-15, kedden és csütörtökön 8.30-18.30, pénteken 8.30-12 óra között, előzetes online időpontfog-

lalást követően az intézmény honlapján, a www.tirgumures.ro/Szemelyazonosito-okmanyok-online-utemezes-e-0265/250-391-es-telefon-szam-igenybevetelvel.

A személyazonossági iratok kibocsátása két munkanapon belül történik (kivételek azok az esetek, amelyek további ellenőrzéseket igényelnek), az információs pultnál és az okmánykibocsátó ablakokon keresztül, a következő program szerint: hétfőn, szerdán és pénteken 8.30 és 16.30 óra, kedden és csütörtökön 8.30 és 18.30 óra között – tájékoztatott Claudia Trif ügyvezető igazgató. (pálósy)

4keréken

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

Amikor az elektronika átok

Egy autóban a két rendszám közötti rész romolhat el, tartja az ismert mondás. Ez így is van, viszont egyes alkatrészek meghibásodásának vannak jelei, így a tulajdonosnak lehetősége van megelőzni a nagyobb gondot. Azonban olyan részek is léteznek, amelyeknek a meghibásodására nem utal semmi. Ebbe a csoportba egyértelműen az autoelektromikához tartozó alkatrészek tartoznak, hiszen ezek egyik pillanatról a másikra, mindenféle előjel nélkül elromolhatnak. Egyszer csak nem indul a rádió az autóban, vagy a klíma mondja fel a szolgálatot. Mindkét dolog kellemetlen, de mindkettő nélkül lehet élni és utazni. Viszont vannak olyan tényezők is, amelyek lehetetlenné teszik az utazást, pontosabban az elindulást, például amikor az elektromos kéziféket nem lehet kioldani vagy az elektromos szervó mondja fel a szolgálatot. Ilyenkor nincs választásunk, keresni kell egy autóműtőt, amely elszállítja a kocsit a legkö-

zelebbi szervizbe, ahol minden bizonnyal mélyen a zsebünkbe kell majd nyúljunk.

Van viszont egy még rosszabb eset: amikor az elektronika miatt nem tudunk megállni. Ez komoly balesetveszélyt jelent. Pont egy ilyenbe keveredett december közepén egy kínai autós, aki egy Haval H6-ossal – belpiacos autó – utazott Zhuzhou városa mellett az autópályán. Az autó nem régi típus, de annyira új sem, hogy rendelkezzen bármilyen szintű önvezetéssel. A járművezető pusztán a tempomatot kapcsolta be és állította 100 km/h-ra. Azonban kikapcsolni már nem tudta, az elektronika nem engedélyezte a fékezést sem. Így az autót vezető Mr. Lou kénytelen volt értesíteni a rendőrséget. A hivatalos szerv felvette a kapcsolatot a Haval autógyártóval, ahol a mérnökök több tippet is adtak, hogy hogyan lehetne megállítani az autót, azonban egyik ötlet sem vált be.

A rendőrség több járóautót kivezényelt,

amelyek – feltehetően szirénával – végig kísérték Mr. Lou-t. Végül a helyzetet a türelem oldotta meg, vagyis meg kellett várni, ameddig kifogy a tankból az üzemanyag. Ez nagyjából 500 kilométeres utat jelentett, egészen biztosan nem kevés stresszel. Szerencsére baleset nélkül sikerült megtenni ezt a távolságot.

A Haval H6-os egy kis méretű SUV, amit kisebb benzinmotorokkal szereltek (1.3, 1.5, 2.0), így nem fogyaszt sokat, ezért is volt

ennyire hosszú az út. További gondot jelentett, hogy az autó váltója egy bizonyos fokozatban ragadt, mert egyesben nem tett volna meg 500 kilométert az autó. De még így is külön szerencse, hogy első generációs Haval H6-ossal történt az eset, amiből még nincs olyan hibrid változat, amely akár 1000 kilométert is képes elmenni.

Az eset után a Haval bekérte az autót, hogy kiderítse a probléma okát, azonban egyelőre nem közölt részleteket.

Haval H6

Forrás: Wikipédia

A sportautókat is utolérte a hibrid korszak

Tudtuk, hogy elkerülhetetlen, ahogyan azzal is tisztában vagyunk, hogy ez csak az első lépés, hamarosan a sportautók is teljesen elektromosak lesznek. Azonban mégis fáj, hogy nemsokára már nem tisztán benzines

motorosok lesznek a klasszikusnak számító sportautók is.

A Porsche elektrifikációja már elkezdődött, a Ferrari is belengette az elektromos hajtást is tartalmazó modelljeit, és most a

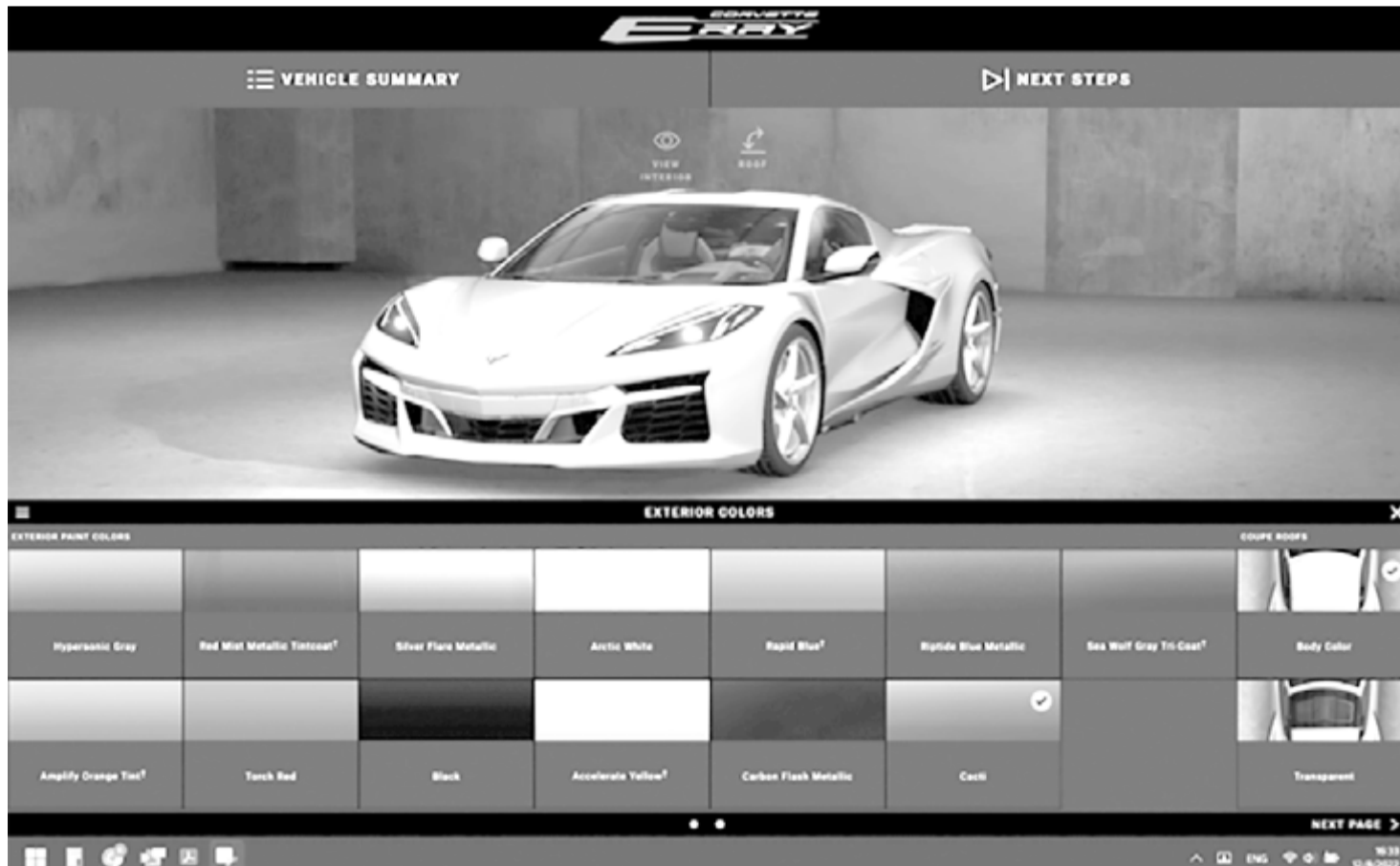
Corvette is beállt a sorba. Igaz, utóbbinál is már egy ideje beszélnek róla, viszont amerikai márkáról lévén szó, sokan úgy voltak vele, hogy majd akkor hiszik el, amikor látják. És most eljött az a pillanat, amikor lát-

hatták is, hogy lesz hibrid Corvette. Igaz, csak rövid ideig.

Egy rajongói oldal egyik fórumozója szúrta ki ugyanis, hogy a Chevrolet konfigurátorában egy ideig elérhető volt a Corvette C8 egy eddig nem ismert, sőt be sem jelentett hibrid változata, az E-Ray – az elnevezés a Corvette-ek hagyományos Stingray elnevezésére utal. A hibrid változat a hajtáslánc mellett több más, kisebb részletben is eltér a csupán belsőégésű motorral szerelt testvéreitől. A képek szerint a hibrid változat a Z06 jelölésű, még sportosabb karosszériáját kapja, amelyről elmarad a hátsó szárny és a splitter, továbbá a betétek sem feketék, hanem a karosszéria színére lesznek lefújva. Ez az, ami látszik a képeken, van valami, ami viszont nem: a töltőcsatlakozó. Ez arra utal, hogy a Corvette valószínűleg öntöltő hibrid lesz, és nem plug-in. Jó hír a négy kipufogó, ez arra enged következtetni, hogy bár hibrid kiadás, a belsőégésű motor tekintetében marad a V8.

Egyes, meg nem erősített információk szerint az E-Ray hibridben az elektromos hajtás az első kerekek forgásáért felel, míg a hátsó kerekeket továbbra is belsőégésű, feltehetően V8-as motor fogja hajtani. Ha ez beigazolódik, akkor a típus történelmében ez lesz az első olyan Corvette, amely összkerekhajtású lesz.

Az E-Ray Corvette várhatóan 2024-ben érkezik, és új kül- és beltéri színeket hoz majd magával. Ennél többet egyelőre nem tudni, a mostani adatok is egy véletlen kiszivárogtatásnak köszönhetően kerültek nyilvánosságra. Azóta a gyártó is észrevette a hibát, a konfigurátor már elérhetetlen. Így további részleteket nem tudunk, azonban borítékolható, hogy szép lassan a gyártó elkezdje közölni az érdekes információkat.

Corvette E-Ray-konfigurátor – mostanra már elérhetetlen

Forrás: totalcar.hu

Nagyobb hatótávot és gyorsabb töltést kapnak a jövő koreai autói

A Hyundai nemrég bejelentette, hogy kisebb frissítést hajtanak végre az E-GMP nevű, elektromos autók számára szánt platformjukon. A fejlesztés elsősorban a teljesítményszabályzó egységet érinti. A koreai autógyártó a jelenlegi megoldást egy sokkal korszerűbb, harmadik generációs szilikonkarbid rendszerre cseréli, amelyet az STMicroelectronics szállít a gyártnak.

A fejlesztésnek köszönhetően az E-GMP platformra épülő autók nagyobb teljesítmény és jóval gyorsabb töltési idő mellett hozzávetőlegesen 5%-os hatótáv-növekedésre is szert tesznek. Az érintett típusok között szerepel a Hyundai Ioniq 5 és Ioniq 6, valamint a Kia Ev6, illetve a Genesis GV60.

A változtatás csak a dupla motoros változatokat érinti. Ennek az az oka, hogy az E-GMP platformra épülő autók hátsó tengelyén már eddig is korszerű teljesítményszabályzót használtak, így csak az első kereket hajtó, jelenleg kevésbé fejlett egység változik. Ez pedig értelemszerűen az egy-motoros specifikációjú modelleknek nem része.

Hyundai Ioniq 6. Illusztráció

Forrás: Hyundai

Keleti élmények (2022.12.10–11.)

Veress Zsombor

„Mondd meg nekem, kicsi madár,
Mikor lesz nyár!”

Egy busznyí segesvári ifjú oldalán indultunk keletre. Na, nem Távol-Keletre, csak ide, ehelyt, a határtalan határainkon innenre, no meg egy kicsit túlra. S mint az igaz, hívó peregrinus, aki nem tud áldás nélkül továbbmenni, betértünk a csíksomlyói templomba egy csipetnyi kegyelemért. Kaptunk is buszban, föld körüli útra is elegendőt, s belőle már akkor is táplálkozhattunk, amikor beszálltunk a szépvízi Székely Határ Emlékközpont időgépébe. Nekivágtunk, hogy bepillantsunk a múltunkba, vérzivataros századokat átélni, találkozni azokkal, „kik szabadon éltek-haltak, szolgaföldben nem nyughatnak”. Nem volt könnyű utazás, ezer esztendő felett repültünk át turulként, s amikor már elbizakodva néztük a legerősebb fergetegnek is ellenálló hargitai fenyveseket, ismételtelen lecsapott a szélvész, hogy derékba törjön fiatal, öreg.

Letelepedtünk, nomád hordából nyugatiakká avanszáltunk, ám a kutyafejűekkel szemben védtelennek bizonyultunk. Nagyszobennél Hunyadi oldalán vertük szét a portyázó Mezidet, Kenyérmezőnél torkunkon éreztük a fojtogató pogány szorítást, már-már elvesztünk Mátyás seregében, végül mégis örömmel sirtunk, amikor megjelent Kinyi. De mindhiába! Végig kellett néznünk, ahogy Szulejmán összeroppant minket Mohácsnál, s a székely mindeből kivette a részét, hiszen sorsunk egyet jelentett a katonáskodással. Közben pedig tovább tekeredtünk a történelem csigavonalán, cseberből vederbe estünk, és Rákóczival elbuktuk a szabadságharcot is. Mádéfalván „vérszagra gyűlt az éji vad”, a székely keletre csángált, de hitét és nyelvét ott is megőrizte. Nemcsak keleten védtünk, hanem nyugaton is hadba szálltunk, s többek közt a napóleoni nagyágyúk előtt álltunk a sarat, még akkor is, ha Austerlitznél végül oroszsal, osztrákkal

együtt futottunk. S mire a nemzet felnőtt, ki-nevelődött az a nemzedék, amely megértette a „hí a hazát”, és Gábor Áronnal együtt nemcsak lelkesedett, hanem cselekedett is. De ő jaj, Segesváron már nem volt elég ágyú, Világosnál sötétség lett. S mégis... Voltak keményfejú székelyek, akiknek még a megtorlások sem szegték szárnyát, s emléküket obeliszkje alatt fejemet hajtom, valahányszor szerettem egyetemem alatt sétálok Vásárhelyen. Az igazán nagy csapások kora azonban csak ezután következett. A 20. század több halált és szenvedést hozott, mint az azt megelőző 900 esztendő. Láttuk, amint apa és fia egymást istápolják a lövészárokból, s végül egyikük sem tért haza, nemzetségek maradtak férfiak nélkül. S aki Isten kegyelméből mégis hazatámaszkodott, annak vasból forrasztottak lábat, üveggyölyökből tettek szemet. Olyan idők voltak, amikor még a templomok keresztjeit is céltáblának használták az unatkozó szovjet katonák, s amikor visszavonultak, ártatlanok ezreit cipelték magukkal a Gulagra. Nem volt olyan család, amelyiknek valamelyik tagja ne lett volna részese a hadi eseményeknek. Mi, ma élő nemzedékek is részesei vagyunk, és amikor a hadak útjának végén kiszálltunk az emlékközpont időgépéből, legalább két tanulsággal gazdagodtunk: egyrészt azzal, hogy létfontosságú az emlékezet, hiszen gyökerek nélkül jövőnk sincsen, másrészt pedig azzal, hogy csakis békésen érdemes egymás mellett élni. A béke napjainkban még értékesebb, mint egy röpke évvel ezelőtt, hiszen láthatjuk, mennyire törekeny, különösen, ha a „határokat feszegetik”. Ezeréves határ? Nos, valljuk be elfogultság nélkül, hogy pontos határ sokáig nem is volt, és amit évezredesnek nevezünk, alig másfél évszázadot tartott. Én a határtalan határokból hiszek, amelyek sokszínűségében megtarthatjuk identitásunkat, ragaszkodunk anyanyelvünkhöz, iskoláinkhoz, hitünkhöz, szokásainkhoz, és közben kölcsönösen tiszteljük a velünk együtt élő népek azonosság-tudatát. Olyan világról álmodok, amelyikben

nem egymásnak feszülünk, hanem felemeljük egymást. Ez az álom részben már valóra vált, hiszen napjainkban templomaink százai újulhatnak meg, és új tanintézmények épülhetnek az anyaország támogatásával és helyi lelkes emberek segítségével. Mindez elképzelhetetlen volt a közelmúltban, ugyanakkor továbbcsatlá Szépvíz utcáin és megcsodálva a remekbe szabott örmény emlékhelyeket, akarva-akartalanul is e nép hányatott sorsára gondolok. A népre, amely kultúrát teremtett, iskolát épített, templomot emelt és Szépvíznek Szeredánál is városiasabb külsőt kölcsönözött. A szép nagy épületek, melyeknek még a kéményeit is tetszetőssé formázták, e nép sok évszázados életéről suttognak, Dajbukátokról, Zakariásokról, akik mára úgy eltűntek, mintha sohasem lettek volna, s a templom ablaküvegére festett Világosító Szent Gergelyt már csak a nap ragyogtatja.

De mindeddig csak a történelem útvesztőiben csámorogtunk, ami a remek idegenvezetés és a nyugati színvonalon berendezett múzeum ellenére is kissé távolinak tűnt. Ezért fogtuk magunkat, és még keletebbre utaztunk, hogy valódi hús-vér találkozásokban is részünk legyen. Átkeltünk a Szellőtetőn, ahol a decemberi éj beállta előtt megcirógattak a leszentülő nap vérző sugarai. Felsőlokon töltöttük az éjszakát, de micsoda éjszakát! Vacsora után megérkezett Antal Tibor népdalénekes és csapata, előkerült az ütőgardon, a hegedű, és attól kezdve eszünk ágában sem volt lefeküdni. Különösen a segesvári Kikerics néptáncgyűttes fiataljai bukuráltak meg, amikor felcsendültek a gyimesi nóták, s a kezdeti mélabús daloktól előbb könnyed körtáncra hangolódtak, majd fergeteges tánczásra vigalomra penderedtek.

„Újkorába repedjen meg a csizmám,
Ha én többet járok a babám után.
Eddig es csak azért jártam utána,
Csalogatott a két szemé sugára.”

Másnap reggel folytattuk utunkat keletre. Előbb megálltunk a 30-as vasúti órháznál, amely a legkeletibb volt egykor. A kis dombocsára emelt házikóhoz elmélkedni, átszellemelni érkezünk, de látva az alatta tátongó bunkerbejáratot, inkább egy tömegsír képzelttem magam elé, ezért felmenekültem a

Bethlen Gábor által emeltett „Rákóczi-várba”, ahonnan már magasabb szintről révedhettem a történelmi tájba és távlatokba, meglátva a ködös völgyben tekeröző Tatros olykor élettől, máskor vértől, de mindig ve-rejtéktől gyöngyöző vizét.

„Tatros partján nem szabad lefeküdni,
Mer' a Tatros ha kiönti, elviszi.
Most es olyan szeretőmet vitte el,
Amíg élek, soha nem felejttem el.”

Utunk más esetben itt véget is ért, meg szoktunk fordulni, csakhogy most nem elégedtünk meg ennyivel. Még keletebbre húzótt a szívünk, és a Tatros követve, az Előkérdő kies tájain kígyóztunk a Szeret felé, a hajdanvolt Etelköz nyugati határához, Moldva egyik magyarlakta falujába, Pusztinába. Itt nem más, mint maga Nyisztor Ilona népdalénekes várt bennünket a település közösségi magyar házában. Vasárnap volt, és a templomból hazafelé tartó asszonyok helyi dalcsokorral és mesékkel örvendeztetek meg bennünket, amire kikericseseink Maros menti, küküllőmenti táncokkal válaszoltak. Csak úgy tobzódtunk a gyönyörben, a szemet elhomályosító fátyoltól egy idő után már nem láttam, de amit hallottam, az a szívembe égett örökre.

„...S ha folyóvíz volnék, sohasem búsulnék,
Hegyeken-völgyeken zengedezve járnék...”

Zengő muzsikával szárnyaltunk haza keletre, ahol bepillantottunk a múltunkba, de történelemóránál sokkal többet kaptunk. Árvakul hagyott, szegény nép hazájában jártunk, akiknek hite és nyelve jelentette századokon keresztül a megmaradást, s ahol mi is „hazataláltunk, mint vándorfecske édesanya fészke”. Abban a kiváltságos ajándékban részesültünk, hogy ameddig e lap hasábjain leírt dalok csak halott betűknek tűnnek, addig mi ízes, élő énekektől részegültünk, a legkeletibb magyarok szójárásával gazdagodtunk. Ezt a könnyfakasztó élményt nem lehet könyvekből megismerni, átélni. El kell indulni. Köszönöm, köszönjük az utazást és a kiváló idegenvezetést Borbély-Kiss László tanár úrnak.

Stan Lee, a képregény egyik „atyja” 100 éve született

Száz éve, 1922. december 28-án született Stan Lee, a Pókember, a Vasember és számos más legendás szuperhős „atyja”. Az MTVA Sajtóarchívumának portréja:

Stanley Martin Lieber néven látta meg a napvilágot Manhattanban, s Bronxban nőtt fel. Kamaszkorában szabadidejét az olvasás töltötte ki, szívesen írogatott és arról álmodozott, hogy egyszer megírja a „nagy amerikai regényt”. A család idősebb fiaként már középiskolás éveiben dolgozni kezdett, szendvicseket szállított ki, dolgozott eladóként, jegyszédőként, gyűjtött előfizetéseket, újságoknak írt gyászjelentéseket, cikkeket a Nemzeti Tuberkulózis Központnak.

Karrierjét nagybátyja, Robbie Solomon indította be, aki kijárta, hogy felvegyék asszisztensnek a Martin Goodman által vezetett kiadó Timely Comics néven indított képregényrészlegéhez – itt kezdte pályafutását Jack Kirby és Joe Simon is. Kezdetben apró feladatokat kapott, a tintatartókat töltögette, ételeket rendelt és átolvasta a megírt szövegeket. Az ambiciózus ifjú hatékony korrektornak bizonyult, ezért idővel kisebb írói feladatokat is rábíztak, aztán előléptették segédszerkesztőnek, és idővel képregények-szövegeket is írhatott, első munkája 1941-ben az Amerika Kapitány harmadik száma volt. Ekkor használta először a Stan Lee művésznévet, amit aztán később hivatalosan is felvett. Amikor Simon és Kirby távozott a kiadótól, alig 19 évesen szerkesztővé léptették elő.

Az Egyesült Államok hadba lépése után, 1942-től a hadsereg propagandaszervejében szolgált, kézikönyveket, kiképzőfilmeket és szlogeneket készített. Leszerelése után vizsztatért kiadójához, amely 1950-től Atlas Comics néven működött tovább. Már-már belefásult a munkába, és a felmondást fontolgatta, amikor Goodmantól új megbízást kapott.

Forrás: AP

Az 1950-es évek végén a rivális DC Comics a Superman- és Batman-képregények, a DC hősokeket egybegyűjtő Igazság Ligája (Justice League) megjelenítésével egyre népszerűbb lett. Lee feladata az lett, hogy alkosson egy „versenyképes” új szuperhőscsapatot. A szuperhősök akkoriban mind tökéletes, legyőzhetetlen karakterek voltak, ő viszont egészen más megközelítést választott – olyan természetfölötti képességekkel megáldott karaktereket alkotott, akiknek megvannak a maguk személyes problémái, gyarlóságai, olyan emberi vonásokkal ruházta fel őket, amelyek révén könnyen lehetett velük azonosulni.

1961-ben Jack Kirbyvel közösen megalakították a Fantasztikus Négyest, amely azonnal átütő siker lett. A kiadó felvette a máig is

használt Marvel Comics nevet, s a siker hullámainak meglovagolva sorra jelentek meg az újabb újabb hősoke: Hulk, Vasember, Thor, az X-Men, valamint az egyik legnagyobb dobás, Pókember. Az új szuperhősökből létrejött A Bosszúállók (The Avengers) csapata, amelynek részeként visszahoztak olyan klasszikus figurákat is, mint például Amerika Kapitány. Lee forradalmasította a képregény műfajt és az amerikai popkultúrát, a jelmezeket és az akciót a fiatalok igényeihez igazította.

Stan Lee a Marvel arca lett, főszerkesztőből elnökké lépett elő, sorra járta a képregény- és közönségtalálkozókat, s bár kevesebbet írt, aktívan dolgozott újabb újabb karakterek létrehozásán. A Marvel a filmiparral is gyümölcsöző együttműködést

alakított ki, az 1993-ban alapított Marvel Studios (akkor még Marvel Films) a cég karaktereit felvonultató filmek gyártásában érdekelt. Megjelent a moziban a Penge (1998), az X-Men: A kívülállók (2000) és a Pókember (2002), melyek mind sikeres produkciók lettek. Maga Lee is többször feltűnt cameo (a színlapon nem jelzett) szerepekben, először az 1989-ben bemutatott Hulk a bíróságon című tévéfilmben, nagyvászonon először a legelső X-Men adaptációban bukkant fel. Rövid kis jelenetei hagyománnyá váltak, és attól függetlenül megjelent a karaktereit felvonultató filmekben, hogy melyik stúdió készítette azokat. A Marvel Moziverzumot (Marvel Cinematic Universe, MCU) a 2008-ban megjelent Vasember indította el. Jóllehet a főszerepet egy drogproblémákról ismert színésznek adták, és korábban családi filmekben dolgozó rendezőt szerződtettek, Robert Downey Jr. és Jon Favreau olyan filmet alkotott, amely 582 millió dollár bevételt hozott és számtalan elismerő kritikát kapott.

Stan Lee élete végéig a Marvel közelében maradt, nyugalmazott elnökként évente egymillió dollárt fizettek neki tanácsaiért. Pályafutása során több mint száz ismert karaktert hozott létre, dolgozott mangákon, írt a DC Comicsnak (Just Imagine-sorozat), megjelent több nem Marvel-kötődésű filmben és televíziós műsorban. Feleségét 2017-ben, hetven év házasság után veszítette el, ezután egészségi állapota romlani kezdett. Életének 95. évében, 2018. november 12-én hunyt el egy Los Angeles-i kórházban.

Munkásságát több díjjal is elismerték, többek között 2002-ben Szaturnusz Életműdíjat, 2008-ban National Medal of Arts kitüntetést kapott. 2011-ben csillagot kapott a hollywoodi hírességek sétányán, 2017-ben bekerült a Disney Legendák Csarnokába, 2019-ben Bronx egyik utcájának egy szakaszát róla nevezték el.

Néhai édesanyjáról emlékezett meg első karácsonyi üzenetében III. Károly brit király

Néhány hónapja elhunyt édesanyjáról, II. Erzsébet királynőről emlékezett meg vasárnap közvetített, királyként elmondott első karácsonyi üzenetében III. Károly, az Egyesült Királyság és több nemzetközösségi ország uralkodója. A király hangsúlyosan szólt a megélhetési nehézségekkel küzdőkről és a háborús övezetekben élőkről is.

II. Erzsébetet életének 97., uralkodásának 71. esztendejében, szeptember 8-án érte a halál skóciai rezidenciáján, Balmoral kastélyában. Halálának pillanatától elsőszülött fia, Károly egykori trónörökös a brit uralkodó III. Károly néven.

A király a brit uralkodócsalád legnagyobb rezidenciáján, a London nyugati határában emelkedő windsori kastélyban mondta el az Egyesült Királyság és a jórészt egykori brit gyarmatok alkotta Nemzetközösség népeihez intézett első karácsonyi üzenetét.

A beszédet a kastély Szent György-kápolnájában rögzítették, ott, ahol II. Erzsébet királynőt és néhai férjét, III. Károly édesapját, az életének 100. esztendejében tavaly elhunyt Fülöp edinburghi herceget végső nyugalomra helyezték. Károly király elmondta: a karácsony különösen szívbemarkoló időszak azok számára, akik a közelmúltban szeretteiket veszítették el. Úgy fogalmazott: a karácsony soha ki nem hunyó fényességének ereje édesanyja istenhitének meghatározó eleme volt, de ugyanígy meghatározta az emberekbe vetett hitét is.

III. Károly megemlékezett mindazokról is, akik világszerte háborús konfliktusokkal, éhínséggel, természeti katasztrófákkal kénytelenek szembesülni, vagy azt számolgatják, hogy miként tudják kifizetni számláikat, miként tud-

nak élelmet és meleg otthont biztosítani családjuknak.

A brit uralkodó hangsúlyt helyezett arra, hogy a kereszténység mellett más nagy vallások követőit is megszólítsa első karácsonyi televíziós beszédében.

Kijelentette: az elmúlt évben a templomok, a zsinagógák, a mecsetek és a szikh imaházak erejét egyesítve gondoskodtak az éhezők élelmezéséről és nyújtottak szeretetet, támogatást a rászorulóknak.

III. Károly király a több évszázados hagyományoknak megfelelően az anglikán egyház első számú világi vezetője. Régóta hangoztatott és közismert törekvése azonban az, hogy az Egyesült Királyságban honos egyházak, vallások híveit a monarchia ugyanolyan kiemelt, befogadó figyelemben részesítse, mint a kereszténység követőit.

Vasárnap közvetített karácsonyi üzenetében az uralkodó hangsúlyozta: a karácsony mindenekelőtt a kereszténység ünnepe, a sötétséget legyőző fény ünneplése azonban túlterjed a vallások, hiteket elválasztó határokon.

III. Károly éppen kilencven évre visszanyúló hagyományt folytatott vasárnap közvetített karácsonyi beszédével. Elsőként ugyanis dédnagyapja, V. György király szólt az Egyesült Királyság és az akkori brit birodalom népeihez 1932. december 25-én; üzenetét a BBC Világszolgálat elődje, a BBC Empire Radio közvetítette.

III. Károly édesanyja, II. Erzsébet királynő volt az első brit uralkodó, akinek karácsonyi üzenetét a televízió is közvetítette.

Ez a hagyomány 1957-ben kezdődött, öt évvel II. Erzsébet trónra lépése után, így III. Károly mindössze a második olyan brit uralkodó, aki karácsonykor a televízióon keresztül szól népeihez. (MTI)

Káoszt okozott a hóvihár az amerikai légi közlekedésben

Az Egyesült Államokban hétfőn is több mint 3400 légi járatot töröltek az időjárási körülmények miatt, miközben a New York állambeli Buffalo repülőtérének zárását szerdáig hosszabbították meg.

A FlightAware szakmai portál adatai szerint a karácsonyi utazási csúcsidőszakban hétfőn a járatmentések az Egyesült Államok szinte minden repülőtérét érintették, a leginkább Denver, Atlanta, Las Vegas, Seattle, Baltimore és Chicago légikikötőit. A Southwest légitársaság járatainak kétharmada nem tudott felszállni.

A hóvihár által leginkább érintett New York állam nyugati részének központi repülőtere Buffalóban több napja nem üzemel, hétfőn már 125 centiméter hó borította a kifutópályákat, és a legújabb jelentés szerint szerdáig nem is tudják ismét működésképpé tenni.

A helyi idő szerint hétfő esti adatok azt mutatják, hogy Erie megyében 28-ra nőtt a halottak száma, ami az állam történetében minden idők legtöbb áldozattal

járó időjárási katasztrófájává teszi a hóvihart.

Kathy Hochul kormányzó telefonon egyeztetett Joe Biden elnökkel az igénybe vehető szövetségi forrásokról. Az állam vezetője Buffalo városában tett látogatásán közölte, hogy a településen gyakorlatilag egyetlen tűzoltóautó sem tud közlekedni a hóakadályok miatt, és továbbra is érvényben van a közlekedési tilalom a lakosságra.

Mark Ponocarz, Erie megye előljárója hétfőn arra hívta fel a figyelmet, hogy még nem értek a végére a megfogalmazása szerint „életünk valószínűleg legsúlyosabb viharának”. Buffalo városában és környékén több ember azért halt meg, mert a mentők nem tudták időben ellátni őket, illetve napokig otthonukban vagy autójukban rekedtek.

Az elmúlt 5 napban az Egyesült Államokban közlekedő bel- és külföldi légi járatok közül 18.700-at kellett törölni, a késést szenvedő járatok száma pedig ennek sokszorososa volt, ami igazi káoszt okozott az ünnepi közlekedésben. (MTI)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ kövér disznó. Tel. 0740-124-154. (18135-I)

LAKÁS

KIADÓ hétfégi ház szilveszterre Mezőmadarason. Tel. 0752-214-490. (18240-I)

MINDENFÉLE

VÍZSZERELÉS, villanszerelés, javítások. Tel. 0774-574-527. (17886)

FAVÁGÁST, bokorvágást vállalunk. Tel. 0770-621-920. (17885)

MOSÓGÉPET és hűtőszekrényt javítok. Tel. 0755-825-502. (18229-I)

MEGEMLÉKEZÉS

Az idő elmúlhat, szállhatnak az évek, míg élünk, nem feledünk téged.

Soha el nem múló fájdalommal emlékezünk NAGY FOGARASI MÁRTÁRA halálának 2. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (18251-I)

Nem múlnak el, kik szívünkben élnek, itt maradnak bennünk örök csendességben.

Fájó szívvel emlékezünk december 28-án a drága jó férjre, édesapára, nagyapára, apósra, unokatestvérre, a geryeszegi születésű id. GÓLYA MIHÁLYRA halálának 2. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szeretett felesége, két fia és azok családja. (sz.-I)

Csak az idő múlik, feledni nem lehet, szívünk őrzi szép emlékedet.

Fájó szívvel emlékezünk TRUCZA SÁNDORRA halálának 20. évfordulóján. Emlékét őrzik szerettei. (18261)

ELHALÁLOZÁS

Szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett édesapa, nagyapa, após, rokon, barát és jó szomszéd,

id. UJLAKI MIHÁLY életének 84. évében megpihent. Drága halottunk temetése 2022. december 28-án, szerdán 13 órakor lesz a marosvásárhelyi Jediti úti temetőben, református szertartás szerint. Emléke szívünkben örökké élni fog. Búcsúzik tőle leánya, Jutka, fia, Mihály, menyee, Gabriella és unokái: Tamás és Robi. (18247-I)

Elmentél tőlünk a csillagok felé, aranyló csillagpor hull a lábaid elé.

Arcunkat könny mossa, mert nem vagy már többé, de szívünkben emléked élni fog örökké.

Örökké fájó szívvel emlékezünk december 28-án, drága fiunk, KISS MIKLÓS LEVENTE halálának 24. évfordulóján.

Gyászoló szülei és testvére, Zsolt. (10147-I)

Mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy

SIMONFI KÁROLYNÉ született SZABÓ ÉVA

építőmérnök, festőművész, feleség, édesanya, nagymama, keresztanya, barát, földi életének 70., boldog házasságának 47. évében, hosszú, de példás türelemmel viselt szenvedések után 2022. december 25-én visszaadta lelkét Teremtőjének.

Különleges emberek különleges napokon indulnak útnak. Tehetséggel megáldott, érzékeny művészlélek volt. Lelkiületét gazdag színvilágú festményei tükrözik. Egész felnőttéletét áldozatos családszeretete határozta meg. Ezért nagy a mi veszteségünk és gyászunk.

Drága halottunkat 2022. december 29-én 13 órakor kísérik utolsó földi útjára a marosvásárhelyi református temető ravatalozójából, a református egyház szertartása szerint. Életéért hálát adunk Istennek.

Marosvásárhely, 2022. december 27.

Gyászolják: Simonfi Károly – férje, Siklodi Anna – gyermeke és Siklodi Szabolcs – veje, Siklodi Viktória és Siklodi Antónia – unokái, Simonfi István – gyermeke és Simonfi Éva Beáta – menyee, unokatestvérei, közeli és távoli rokonai, barátai, ismerősei. (sz.-I)

Imádtad a családod, mindenkit szerettél, az volt a boldogságod, ha velünk lehettél. Beteg testeddel is értünk aggódtál, annyira féltettünk, de legyőztél a halál.

Szívünk mély fájdalommal, de a Jóisten akaratába belenyugodva tudatjuk, hogy a drága jó férj, édesapa, nagyapa, dédnagyapa, testvér, rokon és jó barát, a marosvásárhelyi születésű

PÉTERFIALBERT

életének 80. évében, türelemmel viselt betegség után folyó hó 26-án csendesen megpihent.

Drága halottunk temetése december 29-én, csütörtökön 13 órakor lesz a maroszentgyörgyi új temetőben (a nagy kórház mögött).

A virrasztás december 28-án, szerdán 18 órakor lesz a VIII. temetkezési vállalat ravatalozójában.

Emléke legyen áldott, nyugalma békés!

A gyászoló család. (18259-I)

Fájdalommal teli szívvel tudatjuk, hogy a szeretett élettárs, édesapa, nagyapa, dédnagyapa, testvér, após, rokon,

SIPOS IMRE

a Maros Művészegyüttes egykori munkatársa életének 85. évében csendben örökre megpihent.

Drága halottunk temetése december 29-én, csütörtökön 14 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Búcsúzik tőle a gyászoló család. (18252-I)

A gyászoló család (férje, két fia, menyee, hat unokája) fájdalommal értesíti Önöket, hogy

PETI (született Tókos)

ROZÁLIA

életének 76. évében befejezte örömét és szenvedését e Földön. Örök nyugalomra helyezjük a marosvásárhelyi református temetőben szerdán, december 28-án 12 órakor.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

„Fiaim, csak énekeljete!”

(Tompa Mihály: A madár, fiaihoz) (sz.-I)

RÉSZVÉTNYLIVÁNÍTÁS

Őszinte részvétünket és együttérzésünket fejezzük ki Peti Andrásnak és családjának szeretett ÉDESANYJA elvesztése miatt érzett fájdalmukban. Vigasztalódást kívánunk a családnak. Nyugodjon békében!

Az RMDSZ Maros megyei szervezete. (18250-I)

Mélyszégyes fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett testvér, jó barát,

KOVÁCS KÁLMÁN

életének 59. évében elhunyt. Temetése 2022. december 28-án, szerdán 11 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben.

Nyugalma legyen áldott!

A gyászoló család. (18260)

Válasszon aktuális ajánlataink közül!

25% KEDVEZMÉNY A KÉKFÉNYSZŰRŐS LENCSEKRE,

vagy 15% a szemüvegkeretekre!

www.doraoptics.ro

SZÁSZRÉGEN
(Libertății)

B-dul Libertății, Nr.12/2
0733 553 971

MAROSVÁSÁRHELY
(Központ)

P-ța Mărășești, Nr. 21.
0733 553 976

MEDGYES

Str. Pompierilor Nr. 4.
0735 830 678

DICSŐSZENTMÁRTON

Str. Victoriei, Nr. 21.
0736 386 353

MAROSVÁSÁRHELY (Tudor)

B-dul 1. Dec. 1918, Nr. 126
0755 088 379

NYÁRÁDSZEREDA

Str. Pompierilor Nr. 1.
0733 553 973

MAROSLUDAS

Str. B-dul 1 Dec. 1918, Nr. 7.
0735 786 853

SZÁSZRÉGEN (Cardinal)

Str. Cardinal Alexandru Todea,
Nr. 25/A
0728 908 856

SEGESVÁR

Str. Mihai Viteazu Nr. 40
0770 810 855

A Garabontzia Könyvkiadó

Aldott Karácsonyt.

és egy nagyon boldog Új Évet kíván.

minden kedves olvasónak!

www.garabontzia.eu

therezia®

Mezőpaniti tejtermékek...

ANAF
Agenția Națională de Administrare Fiscală

Az ANAF több mint 2,4 millió lejt inkasszált egy pénzmosási ügyben

Az Adó és Pénzügyi Hivatal a különleges ügyek végrehajtási főigazgatóságán keresztül több mint 2,4 millió lejt hajtott be egy magánszemélytől.

A különleges ügyek végrehajtási főigazgatósága jelentős összegű, 2.455.914,84 lejes adóbehajtást hajtott végre az állami költségvetés javára, ami a 3460/3/2018-as számú büntetőügyben szereplő pénzmosási bűncselekmény elkövetése miatt egy magánszemélytől lefoglalt összeget jelenti.

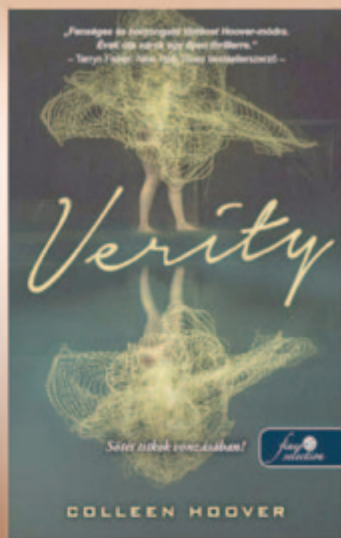
A kommunikációs, közkapcsolati és sajtóosztály

Újdonságok a Kobak könyvesboltokban:

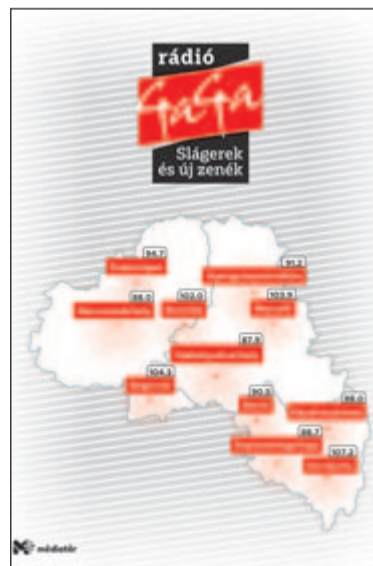
Colleen Hoover
Talán mégsem

Jégvarázs
365 mese

Colleen Hoover
Verity

Marosvásárhely, Győzelem tér 18., Szászrégen, Mihai Viteazu út 15.

Marosvásárhelyi Rádió Románia
www.marosvasarhelyiradio.ro

96 FM
106,8 FM
1323 AM

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060